Telefonas: LACKAWANNA 5529.

„Tėvynė" Savaitinis Laikraštis
Leidžiama kas Pėtnyčia
Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
PRENUMERATA METAMS:
Suvienytose Valstijose $1.50
Kitose Viešpatystėse $2.00
„TĖVYNĖ"
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

TĖVYNĖ

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

The Lithuanian Weekly „Tėvynė"
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
P. Jurgeliutė, Sec'y & Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $1.50
To Foreign Countries $2.00
„TĖVYNĖ"
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

No. 2 — Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27 1918 — New York, N. Y. Sausio (January) 11, 1924. — Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875 — Vol. XV

MINNESOTA HISTORICAL

Įvairios Žinios

MEKSIKOS REVOLIUCIJAI AMERIKOS GINKLAI IR AMUNICIJA.

Nors Meksikos prezidentas Obregon pareiškė, kad dabartinė Meksikos revoliucija yra tik paprastu sukilimu ir tikros revoliucijos vardo neužsitarnauja, vienok abi pusės rengiasi tolimesniems mušiams ir perka ginklus ir amuniciją Amerikoje. Obregono valdžios nupirkti iš Amerikos armijos sandėlių ginklai, amunicija ir aeroplanai jau išgabenti į Meksiką. Tuo patim laiku ir sukilėlių vado de'la Huerta agentai nupirko ginklų ir amunicijos pas privatinius Amerikos ginklų ir amunicijos išdirbėjus ir dabar tik laukia Amerikos valdžios leidimo tatai išvežti. Nors tam tikros Vašingtono valdžios sferos tikrina, kad nėra tokių įstatymų, kuriais remianties butų galima uždrausti de la Huertos pirktą amuniciją ir ginklus išvežti, vienok prezidentas Coolidge tikrina, kad jisai uždraus tatai išvežti iš Amerikos, kad neprileidus tuo budu pagelbėti sukilėliams. Vadinasi, Meksikos revoliucija užia Amerikos ginklais ir amunicija.

SUSIRINKO GRAIKIJOS SEIMAS.

Sausio 2 d. susirinko Graikijos seimas, kurio atidarymo iškilmėse buvo labai nervingas upas. Didelė dauduma atstovų ir susirinkusioji publika kėlė triukšmingas ovacijas revoliucijiniai valdžiai, kuri savo teises perdavė seimui, buvusiam premierui Venizelos, kuomet jo vardas buvo paminėtas, ir už respubliką. Vėliaus sugrįžusiam iš užsienio Venizelos buvo pasiulyta sudaryti kabinetas, bet pastarasis atsisakė nuo jam siulomos premiero vietos. Vienok sausio 5 d. seimo posėdyje jisai išrinktas seimo pirmininku ir čia pat, dalyvaudamas šiame posėdyje, apsirgo ir buvo priverstas apleisti seimą dar prieš jo išrinkimą pirmininku. Daktarai tikrina, kad jį palietė nepavojinga širdies liga ir kol kas jisai dar serga.

POINCARE LAIMĖJO SENATO RINKIMUOSE.

Sausio 6 d. buvo rinkimai Prancijos senato 116 narių. Su mažu išėmimu išrinkti visi senieji nariai ir net pats Poincare išrinktas į senatą nuo Meuse Departamento, gaudamas beveik visus balsus. Vadinasi Paryžiaus militaristų politikai linkui Vokietijos jokio pavojaus nėra.

Taipgi Paryžiaus valdžios šaltiniai tikrina, kad bėgyje kelių savaičių bus ištraukta iš Reino ir Ruhr apylinkių apie 40,000 Prancijos okupacijinės kariuomenės.

40 DARBININKŲ ŽUVO EKSPLOZIJOJ.

Sausio 3 d., Pekin, Ill., Corn Products Co. krakmolo dirbtuvėje ištiko smarki dulkių eksplozija, kurioj žuvo apie 40 darbininkų ir dalis dirbtuvių sugriauta. Kompanijos pranešimas tikrina, kad tikrai žuvo 35 darbininkai, 6 prapuolė ir veikiausiai irgi yra žuvę, 11 darbininkų gal mirtinai sužeista, 17 sužeistų guli ligoninėse ir 14 sužeistų guli namuose.

NAUJI ŽEMĖS DREBĖJIMAI.

Gruodžio 29 d. kilo smarkus žemės drebėjimas Rusijos Turkestane netoli Ura-Tyube miestelio ir sunaikino du kaimu, kurie turėjo 400 namų. Žuvo 83 žmonės.

Sausio 2 d. buvo jaučiamas žymus žemės drebėjimas Maniloj ir Adriatiko pakraščiais Italijoj. Vienok nuostolių nepadaryta tik labai išgązdino žmones.

RUSIJOJE UŽDARYTA VISOS PRIVATINĖS MOKYKLOS.

Pranešama iš Rygos, kad Rusijos valdžia išleido uždraudimą mokinti vaikus privatinėse mokyklose arba kur kitur, išskiriant tik valdžios užlaikomas komunistines mokyklas. Vadinasi, visos privatinės mokyklos panaikinamos ir net draudžiama vaikus mokinti bile ko didesnėse kaip trijų ypatų grupėse. Tėvai ir mokintojai, kurie peržengs šituos valdžios patvarkymus, papuola po sunkia bausme.

NEKURIŲ VALSTYBIŲ BEDARBIAI.

Pranešama iš Londono, kad pastaruoju laiku Europos valstybėse bedarbių skaitlius mažėjantis, išskiriant tik vieną Vokietiją, kurioje bedarbių skaitlius didėja. Sulig Federation of Trades Unions Internacionalo surinktų žinių, nekuriose Europos valstybėse bedarbių yra sekamai:

Anglijoj — 1,249,500; Prancijoj — 1,363; Belgijoj — 12,368; Norvegijoj — 12,840; Švedijoj — 11,009; Olandijoj — 80,222 (priskaitomi ir dalinai nedirbanti); Italijoj — 231,590; Lenkijoj (išskiriant buvusę Prusijos dalį ir Rytų Galiciją) — 87,000; Danijoj — 20,754; Šveicarijoj — 22,840; Čekoslovakijoj — 300,000; Austrijoj — 77,923; Rusijoj (52 miestuose) — 443,000; Vokietijoje — 660,788. Viso 3,211,197 bedarbiai.

DIDELIS ŠALTIS PALIETĖ VAKARUS.

Vakarines valstijas palietė didelio šalčio banga, tačiau New Yorkui tos bangos teko išvengti, nes beeidama į rytus susmuko. Čikagoje šaltis pasiekė net ligi 22 laipsnių žemiau zero. Tik vienoje Čikagoje ir apylinkiniuose miesteliuose sušalo 17 žmonių. Pittsburge sušalo 4 ir Philadelphijoj 3 žmonės. Didžiausis šaltis buvo Minnesota valstijoj, nes siekė net 39 laipsnius žemiau zero. Tačiau sniego visur buvo ir yra labai maža.

SMULKIOS ŽINUTĖS.

— Tautų Sąjungos sekretorius Drummond pareikalavo Lenkijos valdžios, kad duotų raportą apie vergų padėtį Lenkijoje.

— Čikagoje tulų namų palėpyje atrastas „universitetas", kuris pardavinėjo „daktarų" diplomus po $75 ir $100.

— Italija protestuoja prieš naujai planuojamą įstatymą sumažinimui imigracijos kvotos įvažiuojančių svetimšalių į Jung. Valstijas.

— Per Kalėdas siautė didelė audra Juodosiose jurose ir Rusijos pakraščiuose padaryta milžiniški nuostoliai. Ypač labai nukentėjo Odesos uostas. Taipgi nuskendo ir vienas Amerikos prekybinis laivas, su kuriuomi žuvo 37 jurininkai.

— Pereitais metais perėjo per Panamos Kanalą 5,046 prekybiniai laivai, kurie užmokėjo už leidimą pervažiuoti Kanalu $22,961,000.

— Australijoj esama 5,688,092 gyventojai, kurių 252,358 priaugo pereitais metais.

— Pereitais metais Amerikos elektrikiniai geležinkeliai pervežė 15,331,401,801 pasažierių, paimdami už bilietus $925,477,485.

— Apskaitliuojama, kad pereitais metais Amerikoje padaryta 4,014,000 naujų automobilių. Iš šitos skaitlinės tik vienos Henry Fordo dirbtuvės padarė 2,199,500 automobilių. Reiškia, vieno Fordo dirbtuvės padaro daugiau automobilių, negu visos kitos dirbtuvės paėmus kartu.

LIETUVOS ŽINIOS

AMERIKONAI NESUTINKA DALYVAUTI KLAIPĖDOS KOMISIJOJ.

Detroit, sausio 2 d. — Charles Beecher Warren, buvusis ambasadorius Japonijoj ir vėliaus Aukštasis Komisaras Meksikoje, šiandien pasiuntė kablegramu pranešimą Tautų Sąjungos Tarybai į Genevą, kuriuomi jisai atsisako tarnauti neutralėj komisijoj iš trijų ištyrimui ginčo tarpe Lietuvos ir Lenkijos dėlei Klaipėdos uosto.

(Vadinasi, jau antras amerikonas atsisakė dalyvauti toje komisijoje, kuriai yra skiriamas naujas ir savistovus ištyrimas Klaipėdos uosto klausimo. Dabar lieka dar vienas amerikonas—Norman H. Davis, buvusis Valstijos Sekretoriaus pagelbininkas, ant kurio abi pusės yra sutikusios. Bet jei atsakys ir pastarasis, tai tuomet bus aišku, kad amerikonai neapsiims toj komisijoj dalyvauti ir tokiu budu p. Galvanausko visos viltys nuraminti Lietuvos liaudį nueis vėjais. *Red.).*

PROTESTAI PRIEŠ LENKŲ ŽIAURUMUS.

Kaunas, gruodžio 20 d. (Musų koresp.). — Lietuvių Gimnazijos Švenčionyse uždarymas sujudino visą Lietuvą. Valdžia ir Seimas gauna daugybę protestų prieš šį begaliniai žiaurų okupantų pasielgimą užgrobtoje Lietuvos dalyje. Tuose protestuose reikalaujama imtis tokių pat priemonių prieš gyvenančius Lietuvoje lenkus ir protestuojama prieš valdžios palaikymą lenkų mokyklų Lietuvoje.

Taipgi gruodžio 16 d. įvyko Kaune didelė protesto demonstracija prieš tuos lenkų žiaurumus. Šita demonstracija surengta Universiteto studentų iniciatyva, kurioj dalyvavo daugelis žmonių, ypač daug besimokinančio jaunimo. Demonstracijoj dalyvavo visos tautos ir net nekurie lenkai. Bet tuo tarpu yra dalis lenkų, kurie pilnai karingai nusistatę prieš lietuvius net tokiame atsitikime, kaip reiškime protesto prieš žiaurų ir nepateisinamą uždarinėjimą mokyklų okupuotoj Lietuvos dalyje.

LIETUVĄ VALDO RYMAS.

Kaunas, gruod. 20 d. (Musų Koresp.). — Jau nekartą teko pastebėti, kad esantis Lietuvoje Vatikano atstovas kišasi net į grynai Lietuvos valstybinius vidujinius reikalus. Dabar vėl eina gandų, kad buvo nors delei žmonių akių areštuota nesenai Lietuvon sugrįžusi Lenkijos patriotė de Bondy, kuri reikalavo Vilniaus lietuvių darbuotojų kraujo, kuomet okupantai juos ištrėmė iš Vilniaus. Vienok pareikalavus Vatikano atstovui ta ponia paleista ir, rodos, net užtikrinta jei tolimesnė protekcija iš valdžios pusės. Akyvaizdoje šitokių įvykių aišku kiekvienam, kad Lietuvą valdo Rymas, nes nei viena save gerbianti ir savo kraštui tarnaujanti valdžia nesutiks jokiam atstovui pavesti savo suverenumo. O musų valdžia lenkia galvą prieš kiekvieną patvarkymą iš Rymo, nežiurint kad tai butų ir žalingiausis žygis Lietuvos valstybei.

AMERIKIETĖS ARTISTĖS LIETUVOJE.

Amerikos lietuviams plačiai žinoma dainininkė-artistė p-lė Marijona Rakauskaitė rašo iš Kauno gruodžio 10 d. sekamai:

„Dirbam išsijuosę prisirengimui į Operą. Neužilgo debiutuoju „Pajacuose", o kiek vėliaus dainuosiu „Carmen". Neapsakomai daug darbo turiu, kad nėra kada nei atsikvėpti".

Taipgi patiriame iš Lietuvos laikraščių, kad gruodžio 16 d. pirmu kartu „Rigolletto" operoje debiutavo p. Pocienė, apie kurios pasirodymą Lietuvos laikraščiai gana gerai atsiliepia. Ypač gėrisi jos puikum ir gerai išlavintu balsu.

Iš Lietuvos Laikraščių

D-ras Basanavičius susilaukė — žvalgybos šnipiaus.

Gruodžio 10 d. apie 7 val. vakare į Mokslo Draugijos buto virtuvę atėjo koks kareiviškais drabudžiai apsirengęs kokių 22 ar 3 metų vyrukas, klausinėdamas tarnaitės kur gyvenąs namų sargas. Nuėjęs pas sargą, ilgai kamantinėjo apie d-rą Basanavičių: kas jis esąs per viens, ką veikiąs, ar rašinėjąs laiškus, kas — koki žmonės — ateiną pas jį ir ar dažnai, ar jis pasipažįstąs su d-ru Damaševičium ir tt.; stebėjosi, kad daktaras užimąs tokį didelį butą. Nepasisekus kokių įtartinų žinių apie d-rą Basanavičių iš sargo surinkti, visgi prieš išeidamas šnipas išsitaręs, kad, rasit, busią reikalo pas jį krata padaryti.

Kiek vėliaus paaiškėjo, kad tai sumegsta su — d-ro Basanavičiaus paminklo pastatymu Kaune. Mat apie to paminklo atidengimą Vilniškis informacijų biuras („Wilbi"), pranešdamas vietiniams laikraščiams: „Dzien. Wilenski" ir „Słowo", buvo padaręs denunciaciją, sakydamas, kad tą paminklą atidengiant, visų kalbėtojų būvę minėta Vilnius ir kad d-ras Basanavičius, tenais gyvendamas, susilauksiąs atvykstant lietuvių. Žvalgyba atkreipusi per tą „Wilbio" pranešimą savo domę į d-rą Basanavičių, regis, manydama, kad jis, kaipo koksai kariuomenės vadas, atvesiąs Vilniun lietuvių pulkus. Pirmajam kareiviui šnipiui sužinojus iš namų sargo d-ro Damaševičiaus įgaliotinio A. J. adresą — d-ro Damaševičiaus namuose gyvena d-ras B. — pas įgaliotinį lapkričio 12 d. buvo atsivilkęs kitas koks — jau civilis — šnipius. Jis atėjęs, pradėjo tardymą, sakydamas, kad, girdi, apie d-rą Basanavičių buvę laikraščiuose rašyta — ką gi Tamsta apie jį žinotum: ar daktaras nerašinėjąs Kaunan, ar nesusisiekiąs su d-ru Damaševičium ir tt. Ponui A. J. atsakius, kad nė kokių susisiekimų su Kaunu nesąma ir todel d-ras B. negalįs rašinėti, kad jis politikos nevaręs, o vien mokslo srity dirbąs — šnipius išsinešdinęs. — Tai tau ir paminklas gyvam statyti!..

Vedybos.

Statistiniais daviniai, per pirmuosius š. m. 9 mėnesius vedybų skaičius Lietuvoje siekė 10.637. Per tuos pačius 1922 metų mėnesius buvo 11.069 vedybos.

Svetimšaliai.

Per š. m. spalių mėnesį Klaipėdoje buvo įregistruota 786 atsilankiusieji svetimšaliai. 1922 m. per tą pat mėnesį buvo atsilankę Klaipėdoje 1.218 svetimšalių.

Dailininkas Petras Rimša Londone

Žinomasai „Lietuvos Mokyklos" autorius, dailininkas Petras Rimša nuo kurio laiko vieši Londone, Lietuvos Atstovybėje. Jisai čia atvyko su Vilniaus 600 metų Sukaktuvių Medalionu, kurį Lietuvos valdžia dovanojo Anglijos Parlamento Delegacijai, lankiusiai Lietuvą rugsėjo mėnesyje.

P. Rimša žinomas yra ir Amerikoje, — nedaug tebuvo Amerikoje viešųjų parodų, kuriose dalyvavo lietuviai, kad jose butų apsieita be žinomos „Lietuvos Mokyklos", vieno geriausiųjų Rimšos kurinių, atvaizduojančių tas sunkenybes, kuriose lietuviai siekė apšvietos ir mokslo. Mes mokėmės skaityti nuo savo močiutės, sėdinčios prie ratelio. Kadangi mums buvo uždrausta mokytis lietuviškai mokyklose, rusui Lietuvoje viešpataujant, tad ir išmokome kartais nelabai žymiai daugiau už musų močiutes... Tai buvo viena svarbiųjų priežasčių, trukdžiusių musų kulturinį kilimą. Tačiau, nežiurint tokių sunkenybių, mes vis gi kilome ir šiandien smarkiai vejamės kitas kulturines tautas. Duok Die, kad ir aplenktume jas!

Be to kurinio, amerikiečiai, kaip kur, yra apsipažinę ir su kitais jo darbais, k. t. „Artojas", „Mintytojas ir Paukštis", „Diena ir Naktis". „Mintytojas ir Paukštis" kurį laiką buvo p. A. B. Strimaičio globoje New Yorke; „Artoją" turi p. M. W. Bush; „Diena ir Naktis" buvo Chicagoje, pas Dr. K. Drangelį. „Mintytojas ir Paukštis" ir „Diena ir Naktis" netrukus jau grįžš Europon, jei neatsiras Amerikoje lietuvių, kurie panorėtų įsigyti tokius dailius ir retai teužeinamus kurinius, apie kuriuos anglai, spręsdami tiktai iš fotografijų yra labai aukštos nuomonės.

Viešėdamas Londone, p. Rimša neleido laiko dykai. Lankėsi visuose Londono didžiuosiuose muzėjuose, paveikslų galerijose ir visur, kur tik galėjo susipažinti su anglų menu ir jo naujomis kriptimis. Liuosu gi laiku jis pasiryžo pažymėti savo apsilankymą kuo nors labiau apčiuopiamu. Todel pirmučiausiai padarė gan didelį biustą Lietuvos Atstovo Londone p. T. Naruševičiaus; tas biustas bus atlietas iš bronzos. Be to jis nulipdė labai dailius bareljefus pp. O'Hara ir Parkerio (anglų rašytojų), Atstovybės Sekretoriaus V. K. Račkausko, p. A. Viščiuliutės ir Konsuliario Skyriaus Vedėjo p. K. Gineičio.

Anglų spauda, kurios atstovai jau truputį susipažino su p. Rimšos darbais, labai simpatingai apie jį atsiliepia. Be tų pastabų apie jį, kurios tilpo Londono Laikraščiuose, „The Daily Mail" ir „The Morning Post", rašo taip jau „The Liverpool Post" ir „The Newcastle Daily Chronicle". Jis rašo, kad Anglijoje vieši:

„Malonus svečias iš Lietuvos, apie kurį Londono gyventojai turėtų daugiau žinoti, — tai yra Petras Rimša, ypatingai atrodąs žmogus, kurio keturiasdešimt su kaupu metų amžiaus labai lengvučiai jį tepaliečia. Praleidęs kudikystę paprastose, primityvėse sąlygose, Rimša studijavo Varšavoje, Paryžiuje ir Krakove. Prieš karą Petrapily ir Maskvoje buvo aukštos nuomonės apie jo meną. Karo metu, gyvenęs tuose miestuose, jam prisėjo nemaža vargo pakelti, ir to vargo pasekmės, pavydale nušalimo, ir dabar jo atmenamos. Galimas daiktas, kad ateinančiais metais turėsime Londone jo darbų parodą; kas įvertina tikrąjį, aukštai-originalų ir imaginatyvį meną, neprivalo praleisti tos progos. Jo geriausių darbų, kaip „Skausmas", „Žmogus ir Paukštis" ir „Diena ir Naktis" yra tokios rųšies, kad negreit juos teužmirš, kas matė ir kas gali suprasti meno dvasią. Jo darbo dirva yra plati; jis dirba ant akmens, medžio ir modeliuoja iš bronzos; taip jau jis ir braižo ir iliustravo keletą knygų..."

Neabejojame, kad toks dalykas, kaip p. Rimšos kurinių paroda Londone gali atidaryti duris ir kitiems musų meno apaštalams ir ilgainiui gal pasisektų sudaryti Londone Lietuvos meno parodą. Tas labai daug pagelbėtų mums supažindinimui Anglijos su Lietuva.

Vidi.

„TĖVYNĖ"

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. Vitaitis — Redaktorius,

307 W. 30-th St., New York City.

Visi raštai skiriami „Tėvynei' turi but siunčiami Redakcijos vardu ir turi but su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiuros. Netinkami spaudai smulkus raštai—korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašta ženklelių jų sugrąžinimui.

REAKCIJOS PRADŽIA LIETUVOJE.

Musų nuolatinis korespondentas iš Kauno pranešė pereitame „Tėvynės" num., kad klerikalinė Lietuvos valdžia rengiasi uždaryti visas pažangiąsias organizacijas, kurios netarnauja klerikalų diktaturos užmačioms. Taipgi tuo patim laiku buvęs Lietuvos Atstovybės Danijoje sekretorius p. Prapuolenis tikrina, kad jisai matęs „Vyriausybės Žiniose" oficialų paskelbimą, kuriame pranešama apie uždaromas organizacijas ir jų priskaityta apie 150. Apart to dar, „Naujienos" perspausdina ištraukas iš Lietuvos socialdemokratų organo „Socialdemokrato", kuris praneša, kad valdžios teroras eina visu frontu prieš pažangiąsias darbininkų organizacijas.

Visas šitas žinias sudėjus į daiktą priseina daryti išvada, kad ištikrųjų Lietuvoje prasideda klerikalinės diktaturos vykinamasai reakcinis teroras. Tik vienas dalykas mums nesuprantamas, tai kad valstiečių liaudininkų organai apie tai nieko nekalba. Nejaugi ir valstiečiai liaudininkai virstų reakcinio teroro šalininkais? Juk jie iki šiol griežtai kovojo prieš klerikalų diktaturos terorą. Pagaliau, jie turi ministerijoje savo žmones ir ypač jų žmogus, p. Žalkauskas, yra Vidaus Reikalų ministeriu, kurio žinioje yra ir visos įsiregistravusios organizacijos. Ir kuomet gandai skelbia, kad net Valstiečių Liaudininkų Sąjungos Kauno skyrius uždaromas, nieko nesigirdi apie kokias nors permainas ministerijoje. O juk negalimas daiktas, kad patsai p. Žalkauskas įsakytų uždaryti savo partijos svarbiausį ir vadovaujamąjį skyrių. Jei bent p. Žalkauskas nuėjo p. Galvanausko keliais ir, perdaug brangindamas ministerio portfelį, nesiskaito su savo partijos nusistatymu ir tarnauja klerikalų diktaturai. Bet nežiurint kaip ten dalykai nebutų su partijų ir jų pastatytų ministerių nusistatymų santykiavimu, vis vien yra aišku, kad Lietuvoje reakcija kelia savo galvą.

Vykinimas šitokio kraštutinio reakcinio teroro Lietuvoje prie šiandieninių sąlygų, tegalima pateisinti tik sekamais motyvais: Klerikalai jaučia, kad ankščiau ar vėliau išslys iš jų rankų Lietuvos valstybinių reikalų absoliutė kontrolė. Todel kol dar jie yra visagalinčiais Lietuvos viešpačiais, tai reikia eiti prie įvykinimo savo tikslų. O jų tikslu visuomet buvo ir šiandien yra susiartinti su katalikiška Lenkija. Matyt jie jaučia, kad jau atėjo laikas išeiti viešumon su ta savo politika. Pirmiausiai p. Galvanauskas aiškiai pasisakė tarptautiniai diplomatijai, kad Vilniaus praradimas buvo neišvengiamas ir yra jau neatitaisomas įvykis. Reiškia Lietuvos valdonai sutinka su Varšavos militaristų tikrinimais, kad Lietuva niekuomet neturėjo rimtų teisių Vilniaus reikalauti. Klaipėdos klausimo išsprendimą p. Galvanauskas pastatė taip, kad jam rupi vien ta sąlyga, kad Lietuvos liaudis tokiam išsprendimui nesipriešintų ir Lietuvos liaudį tikisi nutildyti įpindamas amerikono vardą į Klaipėdos klausimo galutiną išsprendimą. Šitai atlikus sekamu žygiu bus užmegsti draugingus ryšius su Lenkija ir Lietuvos nepriklausomybei jau bus ant kaklo užnerta neatmezgama kilpa.

Kad nebutų kam liaudies sukelti prieš tokius valdžios žygius, einama prie pasmaugimo viso pažangiojo Lietuvos žmonių judėjimo. O jei kiltų rimtų pasipriešinimų valdžiai šitokį reakcinį terorą bevykinant, tai Varšavos legionai stovi pilnai pirengti, kurie prie pirmos progos gali vykti Lietuvon „komunistinio" sukilimo malšinti. Juk Lietuvos klerikalams bus daug geriau, jei Lietuvą valdys katalikiški Varšavos militaristai, neku kad patys lietuviai „bedieviai". Aišku juk, kad klerikalams vienas tikslas terupi: kad jų vadai kunigai galėtų jodinėti Lietuvos žmonių sprandais ir Varšavos militaristams Lietuvą bevaldant, jie galės pilnai tokiais valdonais buti. O kuomet Lietuvą valdys pažangieji Lietuvos žmonės, kuriems rupi Lietuvos ateitis ir jos žmonių gerbuvis, kunigams nebelieka galimybės šito tikėtis.

Tai tokį vaizdą gauni įsigilinęs į pastaruosius p. Galvanausko žygius Paryžiuje ir į kalbamo reakcinio teroro pradžią Lietuvoje. Nors mums butų didžiausiu malonumu, kad šitoki musų pranašavimai butų visiškai klaidingi, bet akyvaizdoje tų visų faktų, kurie pastaromis dienomis įvyko Lietuvos valstybiniam gyvenime, kitokios išvados padaryti negalima. Ir todel Lietuvos liaudis ir Amerikos lietuviai turi budėti Lietuvos nepriklausomybės sargyboje ir su didžiausiu įsitempimu sekti tolimesnius Lietuvos valdonų žygius, kad jie neprašmugeliuotų vien savo asmeninių reikalų delei taip brangiai iškovotos Lietuvos nepriklausomybės.

NAUJIEMS SVEČIAMS ATVYKUS.

Gruodžio 24 d. atvyko Amerikon Lietuvos Universiteto studentų įgaliotiniai: pp. Kazys Marčiulionis ir Vytautas Banaitis. Jie atstovauja Lietuvių Studentų Tautininkų Korporaciją „Neo-Lithuania", kuri pradėjo statyti Kaune bendrabutį Universiteto studentams lietuviams, kad tuo budu aprupinus neturtinguosius studentus tinkamomis gyvenimo sąlygomis. Prie šiandieninės butų stokos Kaune, neturtingųjų lietuvių studentų padėtis yra tiesiog nepakenčiama. Pagaliau, ir visos kitos neturtingųjų studentų gyvenimo sąlygos yra nepakeliamai sunkios.

Šita studentų korporacija sumanė pastatyti lietuviams studentams tinkamą bendrabutį, kuriame butų suteikiama nors pakenčiama gyvenimui vieta, butų suteikiamas pigesne kaina maistas ir rengiama įkurti atatinkamas knygynas, kad kiekvienas bendrabučio gyventojas galėtų juomi naudotis mokslo reikalams. Juk ne kiekvienas studentas išsigali nusipirkti visas mokslui reikalingas knygas, o universiteto knygynu tokiems reikalams beveik negalima naudotis. Tikslas gražus ir remtinas ir kartu svarbus Lietuvai, nes juo daugiau tikrų lietuvių patriotų baigs aukštąjį mokslą, juo greičiau Lietuva susilauks skaistesnių gyvenimo dienų.

Šita korporacija jau surinko apie 100,000 litų Lietuvoje ir bendrabučiui tinkamas namas jau pradėta statyti, bet pritrukus lėšų darbas turėjo apsistoti. Todel minėta studentų draugija ir atsiuntė Amerikon savo įgaliotinius, kad jie perstatytų Amerikos lietuviams jos užsibriežtus tikslus ir parinktų medžiaginės paramos pradėtam darbui baigti.

Tiesa, mes mažai žinome apie minėtą studentų draugiją ir dar mažiau žinome apie atvykusius Amerikon studentus. Vienok sprendžiant iš tų rekomendacijų, kokias jie atsivežė nuo Amerikos lietuviams patikėtinų asmenų, galima tvirtinti, kad jų tikslas yra svarbus, prakilnus ir remtinas. Kiek mums žinoma šitie nauji svečiai turi rekomendacijas nuo: buvusio Lietuvos Atstovo Amerikoje p. J. Vileišio, D-rės Aldonos Šliupaitės, Užsienio Reikalų vice ministerio p. B. K. Balučio ir kitų. Žinome, kad šitie žmonės neduos rekomendacijų nerimtam ir nenaudingam Lietuvai darbui.

Todel pasitikime, kad S. L. A. nariai ir kuopos parems šitų naujų svečių misiją sulig savo geriausių išgalių kaip darbu, taip ir medžiaginiai. Mes visuomet buvome ir ateityje busime mokslo ir apšvietos rėmėjais. Ypač žinodami tą faktą, kad Lietuva, kaip ir kiekviena pasaulio valstybė, negali gyventi be aukštuosius mokslus baigusių žmonių, todel ir šitų naujų svečių studentų misiją matome svarbia ir remtina. Tą jų misija yra svarbi dar ir tuomi, kad jie įkurdami studentams tinkamai aprupintą bendrabutį, duos galimybės ir iš biednuomenės kilusiam jaunimui aukštąjį mokslą baigti. Ir tankiausiai tyriausias ir prakilniausias sielas randame vien tik biednuomenės krutinėje ir tik iš biednuomenės, iš po šiaudinio stogo kilusi inteligentija sukurs laimingą Lietuvos žmonėms gyvenimą.

PERŽVALGA

:: Lietuviai progresuoja. — Lietuvos kariuomenės organas „Karys" praneša sekamą žinią:

„Šiomis dienomis Kauno aerodrome buvo išmėgintas aeroplanas karo lakuno vyr. ltn. Dobkevičiaus sugalvotas ir pastatytas visai naujas aeroplanas.

„Tai yra dvivietis viensparnis aeroplanas. Jo sparnai visai savotiškos išvaizdos: platųs prie vidurio ir siaurųs galuose. Mėginimo lėkimai, atlikti paties sugalvotojo vyr. ltn. Dobkevičiaus, davė labai geras pasekmes. Aeroplano greitumas 248 kilometrai per valandą. Imant domėn, kad aeroplano motoras Benz tik 200 arklių jėgų ir jau pasenęs, pasiektą greitumą reikia skaityti labai dideliu, nes iki šiam laikui žinomi vokiečių dviviečiai aeroplanai su šiuo motoru nei vienas neturėjo greitumo didesnio 190 kilometrų per valandą.

„Bendri aeroplano daviniai: tuščias aeroplanas sveria 840 kilogrm. normaliai keliamasai krovis 400 klg.; sparno ilgis 14 mtr.; aeroplano ilgis 6 mtr. Aeroplanas gali paimti benzino 5 valandoms lėkimo.

„Visas aeroplanas, išskiriant motorą, yra padarytas musų Aviacijos dirbtuvėse savomis jėgomis, ir iš savos medžiagos."

Vadinasi, tuo patim laiku, kuomet Lietuvos priešai tikrina, kad Lietuvoje nėra žmogaus kuris mokėtų sugedusį tiltą pataisyti, Lietuva turi net tokių specialistų, kurie netik naujus tiltus stato, bet ir kitose teknikos tobulinimo srityse pralenkia net vokiečius. Ir kas svarbiausia, tai kad šitas pagerintas aeroplanas pastatytas iš savos medžiagos.

* * *

:: Nelaimės Amerikos industrijoje. — Žinomas industrijoje ištikusių nelaimių tyrinėtojas Frederikas L. Hoffman, paskutiniam savo raporte „Nelaimės industrijoje" tarpe kitko išsireiškia sekamai:

„Kai jau pradžioje pasakyta, kad Jung. Valst. skaitlius mirčių nuo nelaimingų atsitikimų industrijoje siekia tarpe 30,000 ir 35,000 kas metai, kurių mažiausiai vienas trečdalis, jei jau ne pusė šitos skaitlinės, buvo galima išvengti, jei dirbtuvių inspektoriai, įstamdavystės įstaigos ir valdžia kreiptų tinkamos domės į darbininkų apsaugą dirbtuvėse ir kitose industrijos įstaigose. Prie to dar reikia pridėti apie du milionai didesnių ir mažesnių sužeidimų ir kitų nelaimių, kurios netik suteikė nelaimingiems rankpelniams sielvarto, bet ir materialiai privedė prie bankroto ir skurdžios padėties."

Kad Amerikos industrijoje darbininkų apsaugojimu mažai terupinamasi, tai tas yra nenaujiena. Vienok į tai turi atkreipti domės organizuoti darbininkai ir pirmoje vietoje visų savo reikalavimų privalo statyti tinkamos darbininkams apsaugos industrijoje reikalavimą. Taipgi prie kiekvienos progos privalo daryti spaudimą į valdžią ir į įstatimdavystės įstaigas, kad ir jos tuo svarbum ir butinu reikalu rupintųsi. Tinkamais įstatymais privertus godžiuosius darbdavius teikti darbininkams atatinkamą apsaugą industrijoje, mažiausiai per pusę šitos nelaimės butų galima sumažinti.

* * *

:: Teismas ieško kun. Purickio. — Lietuvos valdžios oficioze „Lietuvoje" Vyriausias Tribunolas įdėjęs šitokį paskelbimą:

„Vyriausiojo Tribunolo yra ieškomi pasislėpusieji nuo teismo: 1) buvęs Užsienių R-lų Ministeris Juozas Purickis, 39 metų amžiaus, kalt. Baudž. Stat. 636 str. 3 d. 667 ir 578 str. 2 ir 3 d. ir 2) buvęs Užsienių Reikalų M-jos valdininkas Nachoras Milichovskis, 42 metų amžiaus, kalt. Baudž. Stat. 636 str. 3 d. Juodu reikia suimti ir patalpinus kalėjiman pranešti Tribunolui".

Kun. Purickio prasikaltimas yra žinomas Amerikos lietuviams — jisai varė šmugelį budamas Užsienių Reikalų ministeriu, todel apie tai plačiau aiškinti nėra reikalo. Mums čionai norisi pastebėti tik tas faktas ant kiek klerikalai skaitosi su teisybe. Lietuvos ir Amerikos klerikalai visą laiką skelbė, kad kun. Purickis „neteisingai" šmeižiamas. Dabar matome net valdžios oficioze Vyriausiojo Tribunolo skelbimą, kad suimtų ir pasodintų kalėjiman „nekaltą" kun. Purickį. Pagaliau, jei šitas prasišmugeliavęs kunigėlis nekaltas, tai ko jisai slapstosi ir bijo stoti teisman?

Ant galo norisi pastebėti ir tas faktas, kad tuo laiku, kuomet šmugelninko Purickio ieško įvairios teismo įstaigos, jisai nekartą atvyko Kaunan ir laisvai atlikęs savo reikalus vėla sugrįžo atgal Vokietijon. Vadinasi, jisai ieškomas tik delei svieto akių ir valdžiai pasidaro nematomu, kuomet sugrįžta Kaunan.

* * *

:: Klerikalinė logika. — „Garso" apžvalgų rašytojas mėgina apginti savo kolegą p. Čarneckį ir sekamą pamokslą išrėžia:

„Tik labai nerimtai ir negudriai atrodo jusų užsipuolimai ir šmeižtai ant p. V. Čarneckio asmens. Tie šmeižtai grįžta jums atgal delto, kad negalite įrodyti, kur ir kada p. Čarneckis nesilaikė valstybingumo ir neįrodėte, kad butų katalikams pataikavęs..."

Apie įrodymus p. Čarneckio „valstybingumo" ir jo tarnybos klerikalams, kalbėti nepriseina, nes atvėjų atvėjais pažangioji spauda tai įrodė tokiais faktais, kurių net „Garsas" nedrįsta minėti, kad juos sumušus. Čionai mums norisi parodyti klerikalinių laikraštininkų logika. Išrėžęs „Garsas" šitą pamokslą pažangiesiems žmonėms, kiek žemiau toje pačioje skiltyje, ne puse žodžio neįrodęs faktų, štai kokį šmeižtą paleidžia ant Atstovybės sekretoriaus p. Viniko:

„Jei ir ištikrųjų p. Vinikas yra atšaukiamas, visvien mes apie tai daug ko nesakysim, nes p. Vinikas pats, turbut, nusimanytų delko jisai atšaukiamas. Reikia tik tiek pasakyti, kad jisai iki šiol buvo dideliu Atstovybės darbams tormozu. Kadangi Atstovas katalikas, todel jisai stengėsi jo darbams kliudyti. Pagalios, jei jis ir čia pasiliktų, jokio išlaimėjimo nebutų, nes jisai įpratęs aklai savo partijai dirbti, kas, žinoma, neina valstybės sveikaton..."

Tai tikra klerikalinė logika! Užsimerkia prieš faktus ir šaukia, kad jokių faktų nėra ir tuo patim kartu be jokių faktų šmeižia kitus žmones.

* * *

:: Svarbus leidinys. — Mėnesinio žurnalo „Žaigždės" 12 num. už gruodžio mėn., pereitų metų, yra didelės svarbos istoriniu leidiniu, kuris pašvęstas „Aušros" 40 metų sukaktuvių paminėjimui. Šitas „Žaigždės" num. yra stora knyga — 262 puslapių vien tik skaitymo medžiagos, jau neskaitant apskelbimų.

Šiame leidinyje surinkta galimai visa medžiaga ir faktai apie „Aušrą", taipgi faktai apie platinimą spaudos Lietuvoje sunkiuoju Lietuvai laikotarpiu, kuomet baisusis Rusijos biurokratizmas buvo prislėgęs musų Tėvynę ir uždraudęs net spaudintą žodį lietuvių kalboje skleisti. Leidinys apščiai iliustruotas pirmųjų aušrininkų ir spaudos platintojų paveikslais. Taipgi atspaudinta faksimilė „Aušros" 1 num. ir „Aušros" 1883 m. kompleto įtalpa.

Kadangi vienas „Tėvynės" bendradarbių pasižadėjo prie pirmos progos parašyti platesnę recenziją šito svarbaus leidinio, tai čionai paminime tik patį faktą, kartu pažymėdami, kad vertėtų kiekvienam apšviestam lietuviui šį leidinį įsigyti. Čionai yra daug faktų, nušviečiančių lietuvių tautinio atgimimo istoriją. Šį leidinį galima gauti „Žvaigždės" administracijoje: 3654 Richmand St., Philadelphia, Pa.

Dvejopas Karas

Kuomet mes matom katę tėmijant — tykojant pelę ar paukštį, kad juos pagavus, daug kartų katei nedaleidžiam paukštį pasigauti. Katė žudo gyvunus del maisto.

Jeigu kaimo žmonės dažinojo, kad vilkas taikosi prie kaiminės avių, galvijų ar arklių, tai kaimiečiai suorganizuoja specialę medžioklę ant vilko. Kaimiečiai eina medžioti vilko su didžiausiu įnirtimu, rodos, kad vilkas atėjo sunaikint visą žmonijos gerbuvį: išnaikint gyvulius, javus, kaimus ir pačius žmones. Rodos, jeigu vilko nenužudys, tai bus pabaiga svieto.

Žmogus senoje gadynėje turėjo didelę kovą su gyvunais — žvėrimis. Daug baisių žvėrių ir nuodijančių gyvačių žmogus išnaikino. Žodžiu, žmogus liko karalium visų gyvunų ant žemės.

Kova tarp pačių gyvunų ėjo per milionus metų pirm žmogaus atsiradimo ant žemės. Mokslinčiai sako, kad per du šimtu milionų metų gyvunai ant žemės gyveno. Išrodo, kad senai musų žemė buvo apgyventa. Vienok gamtoj tokia skaitlinė metų, visai nieko nereiškia.

Kodel gyvunai per milionus metų žudėsi vienas kitą ir kodel žmonės apgaudinėja, plėšia ir žudo vienas kitą, mes nežinom. Jeigu sakyti, kad žmonės žudysis ir apiplėš vienas kitą visuomet, tai butų bevertės žmogaus siekiniai ir pastangos, kad sulaukus šviesesnės ateities gyvenime.

Kalbant apie žmogaus gyvenimo laiką ant žemės, butų tik viena maža sekundos dalelė gamtoje. Dabar yra vos tik dvylika tukstančių metų nuo akmeninės gadynės. Gi žemės, kaip sako astronomai, geologai, phyzikai, gyvenimas tvers dar mažiausiai šimtą milionų metų. Per tą laiką bus galima gyvent ant žemės, nes bus užtektinai šilumos. Kuomet žmonės per tiek laiko galės ant žemės gyventi, tai nėra abejonės, kad jie turės laiko išmokti civilizacijos.

Netik žvėrys vienas kitą žudo, bet ir žmonės šiandien del žudymo žmonių paaukauja viską. Del žudymo ir lavinimosi žudyti žmones, žmonija paaukauja geriausius genijus, apmoka geriausiai tokiam žmogui, kuris surado įrankį, kuriuo butų galima geriau nužudyti kitus žmones.

Kas šitą žiaurumą, karus panaikins? Panaikins tuos visus baisumus pati žmonija, t. y. jos susipratimas. Jeigu šiandien mokytų istoriją teisingai, nurodytų, kad visi karai buvo del carų, karalių ir kapitalistų godumo garbės ir turtų, karai tuoj pranyktų. Ir jie su laiku pranyks iš gyvenimo, bet permaina žmonijoj neateina umu laiku, kaip audra.

Mes nepermainėm vienu rankos mostelėjimu arklio vežimo į traukinį; nė telegramai, nė telefonai vienu plunksnos pabraukimu neatsirado. Reikėjo daug darbo padėt, daug laiko pašvęsti, pakol žmonija tuos įrankius išrado. Iš karto net bepročiais apšaukė tuos, kurie išrado lokomotyvus, telegramus, telefonus ir orlaivius. Vadino bepročiu ir tą žmogų, kuris pasakė, kad vežimai eis be arklių, kad telegramais galėsim susirašyt, telefonais susikalbėt, orlaiviais lekiot. Mes tuos dalykus dabar turim.

Viskas, kas buvo sakyta, kad ateity bus kitaip, tas buvo niekinama delto, kad žmogus nepažinojo praeities. Juk dar nesenai žmogų suvalgyt buvo geras dalykas. Dabar jau to nedarom. Mat, esam civilizuoti, bent taip mes manom.

Gadynė buvo, kad kaitininką kankino del išgavimo „teisybės". Dabar jau to nėra. Inkviziciją kunigai įsteigė del ieškojimo „teisybės". Inkvizicija žuvo taip greit, kaip kunigų galė griuvo.

Tautos dabar nieku daugiau neužsiima, kaip tik slaptu planavimu apie naujus karus. Miliardai dolerių išleidžiama del prisirengimo karams. Milionai žmonių mokinama žmogžudystės amato. Tie milionai žino, kad jie kada nors bus pašaukti į karą, kad ten rei-

kės žuti. Vienok tie milionai neprotauja, kuriuo budu butų galima tuos karus panaikint. Karas yra delto, kad milionai žmonių neprotauja.

Taigi mes prieinam prie to, kad tarp žmogaus ir žvėries nėra skirtumo. Žvėris silpnesnį už save nužudo del maisto, gi žmogus užmuša kitą, ir pats tampa užmuštu delto, kad taip įsako kitas, kuris turi pelno, kuomet žmonės žudosi. Ar reikia kvailesnio gyvuno už žmogų, kuris žudo kitus žmones del kito pelno ir naudos? Mes tokių įvykių pas kitus gyvunus nematom.

Žvėris žudo kitus, kad pripildyt savo pilvą, o ne keno kito. Gi žmogus žudo kitą žmogų delto, kad kitas turėtų pelno.

Skaitytojau pagalvok, ar rasi kitą tokį kvailą gyvuną kaip žmogus!

T. J. Kučinskas.

Lenkų Finansiniai Vargai

(Užbaiga).

Neišmintingas šeimyninkavimas privedė Lenkiją prie to, kad ji jau daro pragaištingas sutartis su tais, kurie dedasi esą geriausi jos draugai.

Nesenai tarp Lenkijos ir Prancuzijos įvyko sutartis del eksploatacijos aliejaus (kerosino) šaltinių, kurie yra operuojami beveik išimtinai prancuzų kapitalais. Apie tai plačiau rašo „The Manchester Guardian", cituodamas „Kurper Polski".

Tai yra vienintėlis tos rųšies dokumentas. Sako, kad net Vokietija, privertusi 1918 metais taikytis Rumaniją ir sudariusi su ja priverstiną aliejaus eksploatacijai sutartį, nebuvo taip žiauri, kaip sutartis lenkų su prancuzais.

Sulig 1-ju tos sutarties paragrafu ji padengia visas tas aliejaus pramones, kurios bus abiejų pusių pripažintos: „Prancuzijos valdžia", sako sutartis, „patieks lenkų valdžiai surašą bendrovių ir įstaigų, kurios turės naudotis šios sutarties patogumais" („..which are to enjoy the benefits of this agreement"). Tuo budu visa toji pramonė netiesioginiu budu patenka prancuzų kontrolėn. Jei Prancuzijos valdžia del kurių nors priežasčių išskirtų kokią bendrovę, tai jai bematant reiktų likviduoti savo reikalus, nes negalėtų išlaikyti konkurencijos.

Lenkų valdžiai leidžiama pridaboti, kad krašto reikalai butų aprupinti pirm leisiant išgabenti aliejų į užsienius. Bet kainos krašto vartojimui turi buti taip nustatytos, kad bendrovės ir refinerijos „turėtų savo pelno" (paragr. 2).

Toliaus seka visa eilė įvairių varžymų, liečiančių valstybės kontrolę, kurią Lenkija buvo priėmusi, kaip ir kitos valstybės. Kai kurie tų varžymų įrodo, kad lenkų valstybė atsisako net nuo savo suverenumo teisių. Pavyzdžiui, paragrafas 3 sako, kad eksporto muitas už aliejų ir kitus tos rųšies produktus jokiame atsitikime neprivalo varžyti laisvo pramonės plėtojimosi Lenkijoje. Taip jau negalima apdėti tos pramonės mokesniu, kurs galėtų susiaurinti normalų bendrovių pelną.

Daugely Europos šalių mokesniai yra renkami aukso valiutoje. Sutartis gi reikalauja, kad aliejaus pramonės „eksporto muitas butų mokamas lenkų pinigais sulig kursu". Visur jaučiama yra stoka garvežių ir vagonų, ir valdžios, kurių nuosavybėje yra gelžkeliai, visa tai labai struopiai kontroliuoja. Tuo tarpu sutarties 3-ju paragrafu sakoma: „Laike trijų mėnesių nuo šios sutarties ratifikavimo Lenkijos valdžia sugrąžins bendrovėms, kurias inima ši sutartis, visas Važmos įmones, kurios joms priklauso." Tokiu budu tos bendrovės, neatsižvelgdamos į krašto reikalus, galės gabenti lenkų vagonus kur tik joms patiks. kad ir į pačią Prancuziją.

Sako, kad žiauriausis sutarties paragrafas, varžąs lenkų teises, esąs 6-tas, kuriuo sakoma: „Kad padrąsinus Prancuzijos kapitalą dalyvauti Lenkijos aliejaus pramonėje, ir atsižvelgiant į įvairius patogumus, kuriuos Prancuzijos valdžia teikė Lenkijai įvairiomis sutartimis, Lenkijos valdžia ateityje paliuosuos visas šios sutarties liečiamas bendroves nuo mokesnių nuo kapitalo ir nuo dalyvavimo priverstinose paskolose."

Reikia turėti omenyje, kad aliejus dabar yra bene visų svarbiausioji Lenkijos pramonės šaka, ir netol pusę tos pramonės kapitalo jau yra prancuzų rankose.

Aišku yra, kad šitokios privilegijos, suteiktos prancuzams, atbaidys užsienių kapitalą nuo lenkų aliejaus rinkos. Bendrovės gi, kuriose nedaug tėra prancuzų kapitalo, pasirupins pritraukti kuodaugiausia prancuzų, ir pavesti jiems kontroliuojamąją dalį, kad tik patekus šitos sutarties globon.

Šitų sutarčių pasekmės atsilieps ir ant kitų kraštų. Pavyzdžiui, Rumanijos bendrovės yra bene artimiausis lenkų aliejaus pramonės konkurentas vidurinės Europos rinkose. Jos privalo mokėti visus mokesnius, koki tiktai yra ar bus Rumanijos valdžios renkami; jos moka eksporto muitą auksu; jos privalo taip jau laikyti tinkamą rezervą produktų krašto vartojimui ir turi pardavinėti jį papiginta kaina dažnai su nuostoliais; daug vargo jos turi su gavimu iš valdžios vagonų ir garvežių produktams gabenti. Dabar gi prancuzų bendrovės Lenkijoje visur galės konkuruoti su Rumanijos bendrovėmis ir sau krausis didžiausį pelną...

Visa lenkų aliejaus pramonė yra Galicijoje. Kas nepamena, kad Galiciją lenkai pasigriebė jau po karo ir kad Prancuzija visokiais budais gynė lenkų smurtą, teisindama jį žmonių apsisprendimo obalsiais. Ir ši naujoji sutartis paveda dabar Galicijos turtus maloningai prancuzų valdžios globai ir išnaudojimui.

Taip jau iš to matoma, kaip prancuzų militarė, politika eina ranka rankon su prancuzų prekybos interesais. Prancuzija sudarė militarę sutartį su lenkais, ir šita sutartis garantuoja lenkams galimybę ginklų grandimis apkaustyti neteisėtai užgrobtas žemes. Ši sutartis ir tą ryšį, militarį aliansą, mini, nes 9-me paragrafe sakoma: „Ši sutartis bus galėje ligi išsibaigimo Prancuzų-Lenkų militarės sutartys iš 19 d. vasario, 1921 metų". Tokiu budu Aliejaus Konvencija yra tai atlyginimas, lenkų mokamas prancuzams už militarį aliansą. Panašus prancuzų bandymas išnaudoti militarį aliansą su Belgija kol kas dar nepasisekė prancuzams.

Taip, Prancuzija pamylėjo Lenkiją ne del lenkaičių gražių akelių, bet del to, kad Lenkiją padarius savo vasalu. Laiminga yra Lietuva, kad panašaus kelio mokėjo išvengti. Sveika musų krašto ekonominė politika, verčianti gyventi sulig paties krašto turtų ir resursų, lai apsaugoja mus nuo tokių prietelių, kurie gudriai apkaustė lenkus.

V. K. Račkauskas.

Londonas,
XI—16—1923.

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS

(Tąsa iš pereito num.)

1909 metais musų laikraštijoj buvo pakeltas balsas, kad suvienyti į vieną bendrą ryšį visus tuos žmones, kurie šiokiu ar tokiu budu liaudies švietimo darbą dirba. Sumanymas nors nepasiliko sumanymu, nors buvo bandyta keliais atvėjais tas sumanymas gyveniman įkunyti, bet pastangos buvo be tikrų norų.

Tiesa, nuo to laiko įvykdinta keletas suvažiavimų musų laikraščių leidėjų, redaktorių ir bendradarbių, sutverta „Lietuvių Spaudos Draugija", bet vis-gi toli nuo paties tikslo atsiekimo. Iškart prisidėjo veik visi laikraščiai, bet socialistinės tendencijos laikraščiai pirmutiniai iš tos draugijos pabėgo. Neišmintinga save varžyti kokiais ten nusitarimais; neišmintinga pagerbti ir kito įsitikinimai bei nuomonės, reik skelbti kovą visam kam. Kova ir kova: „Kas ne su mumis, tai priešas mųs!"

Klerikalai antri pabėgo iš draugijos, nes jie nemato reikalo taikintis su keno nors nuomonėms. „Kas nori ant tautiškos dirvos darbuotis, kas nori liaudį šviesti, lai dedasi prie mųs; nesutinkantieji su musų platforma iki mažiausiam krislui, negali buti skaitomi mums lygiai." Iš abelnos lietuvių liaudies švietėjų organizacijos paliko viena tautininkų sriovė, kuri, karui užsiliepsnojus, išpuolė iš ligsvaros, atsisakė nuo savo principų. Didelė dalis tautininkų, vedama tulų laikraščių, pradėjo svajoti esą kokiais tai viršgamtiškais sutvėrimais, nuskrido į kokią tai pirmiaus negirdėtą bepartyvę erdvę, iš kurios šaukdami bepartyvių balsu, manė suverbuos viso pasaulio lietuvius vienybėn, kad visi išsižadėję savo veik įgimtų principų, subėgs į bepartyvumo rumą ir apgins Lietuvą Tėvynę nuo visų nelaimių. Bet nė socialistai, nė klerikalai nepametė savosios nuomonės; jie kritiškiausiuose Lietuvos padėties momentuose šaltai užsilaikė ir pakartojo tautininkams: „Jei norite dirbti liaudies švietimo darbą, tėvynės vadavimo darbą, eikit pas mus". Nei koalicijos, nei blokai, nei tarybos neprivertė atsisakyti nuo savo principų ir štai šiandien matome kas išlaimėjo. Gi tautininkai, tik dabar pradeda atsipeikėti iš patriotiškojo svaigulio, kuomet viską pralaimėjo, kuomet klerikalai apsodino visas valdvietes savo žmonėmis. Dabar klerikalai reikalauja prisilaikyti mandagumo, nes jiems jau nėra reikalo šaukti: „Jei norite liaudį šviesti, tai prisidėkite prie mus". Jie jau paėmė valdžią į savo rankas kiaurai visur, kaip valdvietėse, taip ir pradinėse mokyklose, augštesniuose kursuose, net ir universitate ir švies tą liaudį taip, kaip klerikalams patinka, o ne kaip mes, pažangioji liaudis švietėjų dalis, norėtumėm. Jau gana to fakto, kad dabar pas mus ateina iš Lietuvos liaudininkų organai su baltomis špaltomis, kur klerikalų cenzura neleidžia laikraščiui liuosai išreikšti piliečių nuomones.

Taigi periode šitų keleto metų tautiško apsvaigimo, tautininkai savo tarpe išsiskaldė ir dabar dar tuli musų liaudies švietėjai neišsiblaivo. Kiti gailisi, kad viskas veik pralaimėta, kiti nuleido rankas ir pasakė, kad gana jau man žaisti ant visuomeniškos arenos, pasiėmė sau ponišką kriukutį ir vaikšto sau vienas liuosu nuo užsiėmimo laiku. Tai vėl laiks nuo laiko ištryškta frakcijų kibirkštėlė, o vienybės, — na, kam jos? Pažiurėjus į dabartinę musų padėtį ir kyla klausimas: „Ko mums reikia?

Į šį klausimą bandyta surasti atsakymas. Tautininkai pradėjo ieškoti budo kaip butų galima savo tarpe sustiprinti spėkas, kad vienybėje dirbant butų galima išeiti į plačiąsias minias ir vėl liaudžiai nešti šviesos spindulėlį. Praeitą pavasarį šušaukta suvažiavimas laikraštininkų, redaktorių ir viešųjų darbininkų, kad padėjus pagrindą darbams. Seimavota, diskusuota, nutarta daug naudingų dalykų, bet ant nelaimės, lig šiol tie nutarimai tik protokole tebėra užrašyti.

Liaudies švietėjai, bukime vyrais! Stokime vienybėn, visi į darbą, sustokime už prakilniuosius žmonijos principus kaip vienas, o mes, pažangos šalininkai, laimėsime. Musų visuomenė išgirs pažangos balsą, tik dirbkim pasibriežtą liaudies švietimo darbą.

KLAIPĖDOS UOSTAS.

Spalių mėn. į Klaipėdos uostą įplaukė 126 garlaiviai, iš jų Lietuvos 6, Vokietijos 74, Anglijos 5, Norvegijos 1, Danijos 7, Prancuzijos 2, Olandijos 3, Belgijos 3, Švedijos 10, Dansko 4, Latvijos 2, Estijos 8 ir Suomių 1.

Lapkričio mėn. įplaukė 123 laivai; iš jų Vokietijos 99, Švedijos 8, Norvegijos 4, Francijos 2, Anglijos 2, Belgijos 2, Danijos 2, Latvijos 2, Olandijos 1, Estijos 1.

Statistiniais daviniais 1921 metais Klaipėdos krašte nusižudė 20 asmenų, 14 vyrų ir 6 moterys. 1922 metais nusižudė 17 asmenų, iš jų 14 vyrų ir 3 moterys.

Pr. Randamonys.

KRYŽKELIS

(Tąsa)

Užsidegimas širdies apsupamos plėvės (pericardium) ir raumenų valaknų (fibers); kroniškas išsiplatinimas kaulų sąnarių gėlimo, tai baisios ligos. Tokios ligos veda prie užsidegimo inkstų, tonsilitis, *exophthalmic goiter* ir diabetes. O kur *pyorrhoea* ir abscess? Tą aiškiausiai permato, tik daktarai burnos specialistai, kuriuos paprastai dar vis vadina dentistais. Yra užrašyti raportai sveikatos skyriuose iš viešųjų mokyklų tirinėjimo, kad apie 90% kudikių reikalauja dentisto pagalbos. Kudikiai su apleistais dantimis tuojaus susiduria *aprosexia* (proto atbukimą). Čia tai ir atsidarė nauja dirva, naujiems daktarams, burnos specialistams. Bet, kastik yra naujo atrasta, visuomet iškarto buna neaišku, nesuprantama.

Dentisterijos mokslas, kaipo nauja šaka augšto mokslo, daugeliui dar vis nesuprantamas. Žmonės, turėdami viršminėtas ligas, neina prie tikro gydytojo, burnos chirurgo, bet skubinas prie „daktaro", kuris, anot dr. Maslawskio užreiškimo, žiuri į ricinos bonką, kaip rabinas į Moižės stebuklingą lazdelę.

Leiskite man atpasakoti mano pacijento papasakojimą. Dvi savaitės atgal žmogus atėjęs mano ofisan štai ką pasakė:

— Metai atgal aš gyvenau Cleveland, Ohio. Ten tulas lietuvis buvo priverstas šauktis gydytojo. Savo tautos gydytojo tuomet nebuvo Clevelande, tai pradėjo medžioti amerikonus. Žmogelis vaikščiojo, vaikščiojo po gatves, galop lange pamatė užrašą:

„Dr. L. P. Henderson Dentist."

Staptelėjo. Perskaitė užrašą.

— A-a! Čia turbut gyvena daktaras ir dentistas — pamislijo žmogelis ir įėjo į ofisą.

Laukiamo kambario mergina paprašė žmogelio sėstis, iki daktaras apsidirbs su kitais ligoniais. Tuojau ir daktaras išėjo.

— Kas yra? — paklausė daktaras.

— Mano pati serga; kudikis tur gimti — paaiškino ligonis.

— Taip. Tamstai reikia nueiti pas akušerką. Aš nelaikau akušerkos ir tokiais dalykais neužsiimu.

— Bet aš noru matyti d-rą Henderson — jis spyrės.

— Aš esu d-ras Henderson, o ko daugiau tamsta nori?

— Aš noru vestis daktarą namo savo žmonai.

— Klausyk tamsta, aš esu burnos chirurgas, o ne abelnas paprastas gydytojas — paaiškino daktaras.

— Tai tamsta esi dentistas.

— Taip.

— Tai kur gi daktaras?

— Kokis daktaras?

— Nagi, ką čia gyvena.

— Čia daugiau jokių daktarų nėra, kaip tik aš — paaiškino daktaras.

— Tu esi dentistas, o aš klausiu daktaro! — su piktumu pareiškė žmogelis.

Dr. Henderson išėjo iš kantrumo ir įsakė vargšui išeiti lauk.

Neką daręs žemaitis išsiskubino ieškoti daktaro. Tuč tuojau antrapus gatvės lange patėmijo užrašą: *„Dr. J. McCarthy Physician."*

— Hm, ką tas „physician" reiškia? Ir šis toks pats, garsinas daktaru esąs, o gal tik koks „physician".

Pasisuko į antrą gatvę. Ir vėl užrašas auksinėmis raidėmis ištolo matėsi: *„Dr. E. B. Speedmore, „Physician* and *Surgeon".*

— A-a! Čia gal atrasiu daktarą ir... ir... Na, ir ką tas „physician ir surgeon" reiškia?

Staptelėjo žmogelis, pagalvojo ir priėjo prie durų, pastovėjo, pamindžiukavo.

— Ne! Tur but koki apgavikai, kurie garsinas daktarais esą, o gal tik „surgeons" dirba iš „physicins." Ir po šimts smugių! Argi jau mieste nėra nė vieno daktaro? — pusbalsiai suniurnėjo ir pasuko iš miesto link rezidencijų.

Ogi ir vėl priėjęs augštą, spalvuoto stiklo langais, plytų namą, kurio priešakylenta su užrašu ištolo buvo matyti: „Dr. Rev. W. Muchsleeps". Pats sau netikėdamas žmogelis perskaitė užrašą net kelis sykius.

— Čia turbut atrasiu tikrą daktarą, nes nesimato nei *„dentist"*, nei *„physician"*, neigi *„surgeon"*. Galų gale suradau ko norėjau — ramino save žmogelis.

Pasuko link daktaro durų. Paspaudė durų varpelį ir už kelių minutų prasivėrė durys ir tarpdury pasirodė jauna moteris, užsimetus plonu, su atsagytais guzikais, kimonu.

Ar daktaras Muchsleep namie? — užklausė nedrąsiai.

— Taip — timptelėjus nesuglaustą kimoną ant plikų kojų atsakė juodbruvė moteris.

— Aš norėčiau matyti daktarą — sukdamas kepurę rankose bailiai pasisakė žmogelis.

— Gerai, palaukite.

Tuojau išėjo žemas, storas daktaras Muchsleep.

— O ką sakysi?

— Aš noru matyti daktarą Muchsleep.

— Aš esu daktaras Muchsleep. Kuo galiu Tamstai patarnaut?

— Mano pati serga palagu. Todel ponas daktare malonėkite pasiskubinti į mano namus.

— Taip?.. Lai Dievas pribuna jai pagelbon, bet aš negaliu tamstai pagelbėti tokiame atsitikime.

— Kaip tai?! — sušuko žmogelis. — Aš pašauksiu policistą, jei neisi gelbėti sergančios mano žmonos. Visą miestą išvaikščiojau, ieškodamas daktaro ir tik jus vieną tikrą daktarą suradau. Kuomet esi Tamsta daktaru, tai turi eiti kur šaukiu be jokio išsikalbėjimo — karščiavosi neišmanėlis.

Daktaras uždėjęs ranką ant žmogelio pliko viršugalvio teisinosi.

— Prieteliau, aš esu kunigas ir jokiu gydymu neužsiimu. Eik miestan, o ten atrasi daug gydytojų.

Staiga durys užsitrenkė ir žmonelis apsisukęs grįžo namo atstumtas nuo „tikro daktaro durų".

Pagalvokite, kaip bemoksliai žmonės dar toli nuo progreso, kuriuo mes čia didžiuojamės. Nemanikite, gerbiamieji, kad tik mano tautą šis atsitikimas atvaizdija. Kaip apsišvietimas yra tarptautiškas, taip ir tamsumas yra tokiu pat.

Mokytiems žmonėms nėra reikalo gainiotis bemokslių nuomones. Juk ereliai musių negaudo. Mokslu padidiname savo žinojimą — padidiname ir naujus reikalavimus.

Jei šių dienų dendistas turi tiek pat laiko praleisti mokykloje ir vienokius dalykus mokytis, kaip ir abelnas gydytojas, tai dentistas privalo buti tuo, kuo jis yra. Mano nuomone, verčiau verkti su protingais, negu juoktis su mulkiais. Daktaras, kuris žino savo profesiją, smagiau jausis aplaikęs penkis žmoniškus pacijentus į dieną, negu dvidešimt tokių, kurie klebonijose ieško gydytojo.

Man studentu esant tuli studentai prisipažino, kad jie pasirinko gydytojo kursą po įtekme klaidingos žmonių nuomonės apie profesijas. Supraskite, daugelis dar vis geidžia buti gydytojais daugiausiai del garbės. Tokiems aš atsakydavau, kad ereliai lekioja vieni, o avys grudasi į kruvas. Pavyduoliai šaudo į kitus, bet patys save sužeidžia. Kas pavydi tuščios, neužpelnytos garbės — plaka pats save. Ar netiesa dr. Maslowski? — daktaras Virškalnis atsikreipė į pastarąjį.

Dr. Maslowskis linktelėjo galva, kas reiškė, kad jis sutiko su daktaru Virškalniu.

— Kaip gražios plunksnos padaro gražius paukščius, taip ypatos pavyzdingas tobulumas išmokina didžiausius nežinėlius gerbti tokią ypatą ir jos profesiją. Tas gydytojas nevertas vadintis gydytoju, jei jis nenori pasidalinti savo žinojimo su nežinėliais. Toks gydytojas yra saumylis, be jausmų, blogos valios žmogus. Dentisterijos daktaras negali buti tokiu. Dentistas privalo visuomet turėti omeny *gyvenk ir leisk kitiems gyventi.*

Kiekvienas gydytojas turi buti didžiausiu žmonių prietelium, o ne hypokritiku. Abelna liaudis gali sakyti, kad jųjų klaidų priežastys gludi aplinkybėse, o aplinkybės išteisina priežastis. Bet gydytojai negali taip užreikšti. Gydytojai žino, ko žmonės nuo jų laukia ir jie turi žmones užganėdinti.

(Daugiau bus)

S. L. A. REIKALAI

ŠIAIS 1924 METAIS — PASIDARBUOKIME SAU.

Jau laikas Amerikos lietuviams pradėti rupintis savais reikalais. Todel su šiais 1924 m. įveskime tvarką, praplėskime ir patobulinkime tas įstaigas, kokias mes jau turime. Nereiks tada naujų tverti. Štai turim SLA. su keliais naudingais skyriais, kaip tai:

a) Apdraudos ir pašalpos skyrius;

b) Apšvietos ir pilietybės;

c) Sveikatos ir kulturos;

d) Našlių ir Našlaičių Fondas;

e) Moksleivių Šelpimo Fondas.

Ar reikia tikslingesnių, gražesnių uždavinių musų kasdieniniam gyvenime? Delko mes tą, ką turime nemokame patobulinti, praplėsti, išauklėti, pastatyti ir tvirtai paremti doleriais? Ką mums, SLA. nariams, tai reikštų, jei visi sutartinai imtumės už tikro, rimto darbo! Jei mes, SLA. nariai, kiekvienam skyriui pavestumėm tik po dvi savaiti vajų — koki dideli, apčiuopiami vaisiai pasirodytų.

Įsivaizdink sau SLA. narys: SLA. turi 312 kuopų— viso 15,000 narių. Lai kiekviena kuopa tikrai užsiinteresuoja tais skyriais ir pradeda vajų paeiliui, vieną po kitam. Į tris mėnesius laiko mes turėsime apčiuopiamus, matomus vaisius. Musų fondai padidės mažiausiai penkiasdešimt nuošimčių. Musų sveikata pagerės — sumažės ligoniai, praretės mirtingumas tarp musų. Mes pakilsime apšvietoje — kulturingesniais pastosime. Mes suprasime aiškiau pareigas piliečio, mes atjausime ir susidomėsime savo priaugančia jaunuomene — moksleiviais. Ir musų pačių gyvenimas pagerės ir tvarkingesnis, tikslingesnis taps.

Tas viskas yra pasiekiama. Vienam nepajėgiama, bet kur visi stos ir sutartinai pasidarbuos — viską pergalės. Tad padirbėkime sau!

Dr. A. L. Graičunas.

NOMINACIJOMS PRAĖJUS.

Negalima praleisti nepadarius keleto pastabų į praėjusias SLA. Pildomosios Tarybos nominacijas.

Po paskelbimo SLA. Pild. Tarybos nominacijų, pasipylė baisi agitacija per pašalinius laikraščius, o laiškų, tai jau buvo devynios galybės. Vieni iš tų laiškų buvo žmoniški, nes jie neperžengė nei logikos, nei S. L. A. įstatų. Toki laiškai pranešė SLA. kuopai, kad kandidatuoja į tokį ir tokį urėdą, SLA. priguli tiek ir tiek metų, ir yra Jung. Valstijų piliečiu, kuopos num. ir miestas. Nieko daugiau nemini apie save, arba kitus kandidatuojančius narius. Tokis laiškas yra logingas ir galima pavadinti žmonišku.

Buvo laiškų tiesiog visos SLA. Pildomosios Tarybos kandidatų surašas; tokis laiškas jau yra partijos agitatyviškas žygis ir todel nėra priimtinas nei kuopoms, nei nariams, nes einama prieš SLA. įstatus ir tiesas. Buvo laiškų, kurie niekino savo artimą, o gyrė save arba savo draugus. Toki laiškai neprivalo but net skaitomi SLA. kuopų susirinkimuose.

Yra žinių, kaip veikė nekurios SLA. kuopos bei jų valdybos laike nominacijų. Tiesotai vedanti kuopos valdyba reikalus, praneša tuos vardus, kurie atsišaukė į kuopą bei narius, jog jie kandidatuoja į Pild. Tarybą ir tik jų vardai paminėti ir išdalinta nominacijų balotai ir balsuojama sulig SLA. Pildomosios Tarybos nurodymų ir Sekretoriaus paaiškinimų. Vienok tulų kuopų valdyboms šitokia tvarka buvo nepakenčiama, todel ir pati valdyba ir nariai varė tiesiog purviną agitaciją ir prieš nominacijas buvo partijos narių surašyti balotai ir išdalinti dar prieš kuopos susirinkimą. Taipgi buvo sukviesta į kuopos susirinkimą visi tie, kurie buvo jų pasekėjais, nors visai nebuvo net SLA. nariais.

Vienoje kuopoje buvo tokių ne SLA. narių sušaukta net 41 asmuo ir atidarius nominacijas viso buvo salėje 96 asmenys. Vienam senam SLA. nariui užklausus, kaip bus balsuota, pirmininkas praneša, kad jis paskirs komisiją, kuri surinks balsus. Tuomet tas pats narys užprotestuoja prieš tai ir reikalauja, kad kuopa paskirtų tris narius, kurie bus skaitytojais balsų ir pas stalą stovės ir kiekvienas narys atnešęs balsą įmesti į skrybėlę turi pirmiau parodyti savo mokesčių knygutę, kad turįs tiesą balsuoti. Kuopa priėmė to nario įnešimą ir tuomet nėjo balsuoti visi tie, kurie buvo nenariais ir atėjo tik balsuoti už partijos pastatytus kandidatus. Buvo ir tokių senų narių anos partijos, kurie numetė jau surašytus balsus. Toji kuopa turi apie 235 narius, bet pilnų yra tik apie 175, o kiti buvo tik ką įsirašę ir net dar nebuvo priimti į SLA. Bet valdybai buvo jie žinomi, kad yra organizuoti partijos nariai, todel jiems leista balsuoti. Tokia kuopos valdyba peržengė SLA. įstatus bei pasisavino narių teises kaslink balsavimo.

Antra, uždarius susirinkimą likosi ir suskaitė balsus tik vieni kuopos valdybos nariai ir kaip ten viskas atlikta, kuopa nežino. Kuopa tai sužinos tik sekantį susirinkimą, kas taipgi yra prieš SLA. įstatus. Balsai turi buti suskaityti laike susirinkimo, surašyti ir įdėti į nominacijų konvertą ir tuojaus nunešti ir įmesti į krasos dėžutę. Ko ši kuopa nepadarė.

Antrytojaus suėjus tos kuopos narį, kuris velijo kuopai gero, viską papasakojo man ir klausė ką daryti. Man užklausus ar nesumekleravo tų balsų, kurie buvo legaliai įmesti, nors jau ir ne sulig tiesų, atsakė, kad jis dabojo ir reikalavo laikytis įstatų. Patariau jam, kad del ramybės sau ir tiems kuopos nariams, kurie yra balsavę legaliai, neverta siųsti į Centrą jokių skundų, nes neina ant naudos nei SLA., nei patiems nariams. Tik per rinkimus reikia daboti, kad butų prisilaikyta įstatų.

Matote SLA. nariai kokių yra kuopų ir kaip veda savo reikalus. Čia yra jau purvina agitacija tik už vienos partijos narius ir net ne nariai buvo mėginta prileisti, kad pridėtų savo ranką prie to purvino darbo ir tik ačiu tam senam nariui drąsuoliui, kuris sulaikė ne narius nuo balsavimo, prie to neprileista.

Žinoma buvo ir daugiau tokių SLA. kuopų, kurios varė lygiai panašų darbą, nes per 314 kuopų yra visokių valdybių, kurios pasiduoda purvino darbo pagundai. Kad tam užbėgus kelią, reikia pertaisyt nominacijų taisyklės. Pasiūlysiu štai kelis tokius punktus:

1. Kad butų duota teisė SLA. kuopoms paduoti vardai SLA. Sekr. prieš nominacijas tų kuopų narių, kandidatuojančių į Pildomąją Tarybą.

2. Gavus tokių kuopų rekomenduotų kandidatų vardus ir kurie butų nors trijų kuopų rekomenduoti, tuomet tokių vardus atspausdinti į nominacijų blanką, žinoma paliekant vietos tusčios į kiekvieną urėdą įrašymui kitų vardų tiems, kurie turi kitokius nominuoti.

3. Kad butų pakeista vietoj vienų metų išbuvimo gerame stovyje SLA., ant 5 metų; kad kandidatais galėtų buti tik išbuvę 5 metus gerame stovyje SLA. nariais (SLA. konstitucija reikalauja išbuti du metu gerame stovyje, kad turėjus teisės kandidatuoti į SLA. Pild. Tarybą. *Red.).*

Tas yra daroma pas amerikonus, kurių organizacijų nariu ir aš esu.

Jonas J. Nienius.

Redakcijos pastaba. Kad SLA. kuopose laike nominacijų ir rinkimų Pild. Tarybos visko atsitinka, tai to fakto niekas negali užginčyti. Vienok to nepataisysime faktus slėpdami ir vien pridengtus pabarimus rašinėdami. Šito blogo pataisymui reikia eiti SLA. įstatymų nurodimu keliu ir tokius balsavimų klastuotojus patraukti atsakomybėn.

Jei ištikrųjų p. Nienius žino tokią kuopos valdybą, kuri buvo susivedusi į kuopos susirinkimą net nepriguline čius į SLA. žmones dalyvauti balsavimuose ir jau buvo išdalinta tiems žmonėms balsavimo baliotai, tai šitokia kuopos valdyba reikėtų atatinkamai nubausti. O tą galima padaryti ne pridengtus pabarimus rašinėjant, bet surenkant tikrus faktus ir juos priduodant SLA. Pildomąjai Tarybai. Šitokių dalykų vien neaiškiomis pastabomis praleisti negalima, nes tai yra žemiausios rušies organizacijos įstatymų paniekinimas ir net pasikėsinimas, prigavingu budu organizaciją išnaudoti. Kuomet vienos, kitos kuopos politikieriai butų atatinkamai nubausti už šitokius žulikiškus pasikėsinimus, tuomet ir balsavimų klastavimai musų organizacijoje pranyks. Kol pro pirštus žiurėsime į ...kius SLA. konstitucijos mindžiojimus ir tik neaiškiomis pastabomis tai žymėsime, tol nesąžiningieji politikieriai su SLA. įstatymais nesiskaitys ir iš jų juoksis, žinodami, kad jei jų žulikystės nepavyks, tai ir nieko blogo nebus. Turime SLA. įstatymus, tad pildykime juos ir bauskime tuos, kurie tuos įstatymus laužo. Tik tuo keliu eidami palaikysime organizacijoje atatinkamą tvarką ir drausmę.

SLA. 7-to APSKRIČIO KONKURSAS.

Neabejojame, kad daugelis SLA. 7-to apskričio darbuotojų yra nuvargę besidarbuodami visą metą SLA. Auksiniame Konkurse ir daugelis gali pasakyti: „Ir vėl Konkursas!" Teisybė, nuolatinis darbas kiekvienam nubosta, todel gerbiami darbuotojai turėtų suprasti, kad apskritys, permatydamas darbuotojų nuolatinį sunkų darbą, skelbia šį *Konkursą* ir tuomi stengiase suteikti atlyginimą už tą sunkų darbą. Suprantama, kad užsibaigus Auksiniam Konkursui toli gražu neužsibaigs SLA. darbuotojų darbas ir nejaugi visai nustosime savo brolius iš nesusipratimo miego budinti? SLA. darbuotojai, kurie gerai pažįsta Amerikos lietuvių gyvenimą ir supranta, kaip jiems yra reikalinga prie apdraudos ir pašalpos organizacijos prigulėti, pašvenčia ne vienus metus pasidarbuoti naudai savo brolių, bet sunkiai darbuojasi visą savo amžių.

Todel SLA. 7-tas apskritys skelbia Konkursą ir kviečia apskričio visų kuopų organizatorius Konkurse dalyvauti, kad kiekvienas darbuotojas - organizatorius, besidarbuodamas, naudai savo brolių ir labui S. L. A. organizacijos, turėtų progos laimėti ir dovaną. Apskritys skiria keturias sekamas dovanas: pirma dovana $20.00, antra — $15.00, trečia — $10.00 ir ketvirta — $5.00; bile kuopos organizatorius, kuris dalyvaus Apskričio Konkurse ir prirašys daugiausiai naujų narių prie SLA. savo kuopoje, bet nemažiau 15 narių, gali laimėti pirmą dovaną — $20.00. Reikia suprasti šiaip: bile organizatorius, kuris prirašys 15 naujų narių, turės teisę gauti dovaną ir gali gauti pirmą dovaną, jei kiti organizatoriai, konkurse dalyvaujanti, jo nepralenks, kurie gali prirašyti daugiau, negu 15 narių.

Konkursas prasideda su pirma diena sausio, 1924 m. ir baigsis su 1 d. liepos, 1924 metų. Konkurse gali dalyvauti 7-to apskričio visų kuopų organizatoriai, bet toki organizatoriai turi buti kuopų užtvirtinti ir už finansinį klausimą atsako kuopos. Taipgi organizatoriai, kurie mano konkurse dalyvauti, privalo tuojaus užsiregistruoti pas apskričio sekretorių žemiau paduotų antrašu, pridedami savo pilną antrašą.

Su pirma diena sausio, 1924 m., yra išsiuntinėta visoms apskričio kuopoms užkvietimo laiškai konkurse dalyvauti, todel gerbiamos kuopos malonėkit atkreipti domę į šį Apskričio Konkursą; pasirupinkite išrinkti energingus organizatorius konkurse dalyvauti ir nepamirškite apie tai pranešti apskričiui.

SLA. 7-to Apskr. Vald.:
V. Kamarauskas —pirm.,
J. S. Gilvickas — sekr.,
34½ Union St.,
Inkerman, Pa.
(Antspauda).

IŠ S. L. A. KUOPŲ DARBUOTĖS.

100 kp., Racine, Wis.

SLA. 100 kuopa, su pagelba dešimto apskričio, buvo suruošusi prakalbas gruodžio 23 d., Union Hall. Prakalbos prasidėjo 3 val. p. p., kuriose kalbėjo gerb. Al. Margeris, medicinos stud. Kalbėjo dviejose tėmose: pirmoje kalbos dalyje apie SLA. jo naudingumą ir privalumą lietuvių, kaipo draugijos vienučių, atlikimui savo pareigų, kuriomis yra butinas reikalas tapti SLA. nariais. Antroje kalbos dalyje kalbėjo apie fanatizmą ir originalumą.

Publika susirinkus visą laiką atydžiai klausėsi kalbėtojo reikšmingos minties, kuri mums, raciniečiams buvo girdima tik pirmu kartu. O kas naujo, negirdėto, visuomet žmogų interesuoja, o p. Al. Margeris gražiai ir suprantamai kalba, žodžiu, jam po kišenes graibyti ar nosies galą trinti, nereikia (kaip kad kiti kalbėtojai daro). Aiškiai įrodė, kokią naudą lietuvis turi priklausydamas prie SLA. ir kiek gerų labdarybės pareigų atlieka. Nurodė fanatizmo kenksmingumą, kaip jisai pas žmogų atsiranda ir prie ko fanatizmas žmogų priveda. Apipasakojo reikšmę originalumo ir kokius didžius darbus žmogus savo originaliais darbais suteikia visai draugijai (visuomenei).

Laike prakalbų ir po prakalbų daug moksliškų knygų išparduota. Visa publika prakalbomis pilnai patenkinta ir laukia p. Al. Margerio dar antru syk atsilankant, kuris yra pasižadėjęs mus už mėnesio-kito aplankyti vėl su prakalbomis, kuriose bus aiškinama vien apie sveikatą.

Gerb. Al. Margeris vertas garbės už jo darbavimąsi lietuvių visuomenės labui. Ar-gi reikia didesnio pasišventimo norėti kaipo iš moksleivio, kuris pašvenčia brangų laiką, duodamas žmonėms pažinti vertybę mokslo, platina rimtą literaturą ir tą visą atlieka net neimdamas nei kelionės išlaidų.

Mes, 100 kp. prakalbų rengėjai, gerb. Al. Margeriui tariame ačiu! Dėkingi esame ir S. L. A. 10-tam apskričiui už parupinimą tokio rimto kalbėtojo. Minimas kalbėtojas visas SLA. Wisconsino valstijoje esančias kuopas aplankys ir kiekvienoje kolonijoje kalbės skirtingoje temoje, tad visos kuopos kreipkitės prie maršruto rengėjo ir 10-to apskričio organizatoriaus šiuo adresu: Antanas A. Pakšys, 220 Milwaukee Ave., Kenosha, Wis.

Dar norisi priminti apie 10-tą apskritį, kuris gyvuoja tik pirmas metas ir negiriant reikia pasakyti, jau nuveikė daug S. L. A. labui. Pirmiausiai griebtasi sustiprinti patį apskritį, nes tik metai laiko atgal apskritį sutvėrėm turėdami vien gerus norus — pinigų nei cento. Ir štai trys parengimai davė apskričio iždan įdėti $300. Visos prie apskričio priklausančios kuopos atgijo, padaugindamos naujų narių skaitlių ir sustiprėjo finansais. Dabar apskritys kuopoms siuntinėja kalbėtojus, ne kokius tuščius rėksnius, bet mokslo vyrus. Ir apskritys, jei kuopos reikalaus, iki pavasariui lengvai suruoš dar kokius tris maršrutus, apart dabar vykdomo. SLA. 10-tas apskritys yra užsibriežęs platų darbą. Stai sausio 20 d., 2 v. p. p., Turner Hall, Racine, Wis., yra ruošiamas atatinkamas programas su sceniškuperstatymu, dainomis ir ant galo šokiais. Ir kas svarbiausia, kad nuo to parengimo pusė pelno skiriama Našlių ir Našlaičių Fondui, o likusis apskričio naudai. 10-tas apskritys visą savo veikimą vykina rementies SLA. Konstitucija ir apskričio Įstatais, nekliudydamas pašalinių partijų ir dar net priima atatinkamas rezoliucijas, kuriomis padaro užtvarą, kad partijos savo smailiais snukeliais nepradėtų didžiulio aržuolo šaknų knisti. Rodos visi lietuviai, turinti supratimą apie apšvietą, labdarybę ir vertę vienybės, turėtų iš 10-to apskričio darbuotės džiaugtis. Vienok komunistai, negalėdami jokiu budu apskritį pakinkyti savai partijai, pradėjo mųs tą gražų sutartiną darbą griauti, ardyti. Labai nustebau perskaitęs „Tėvynės" 51 num., kuriame pasakyta, kad lapkr. 4 d. laikytame komunistų suvažiavime jau ir mųs 10-to apskričio blogumus jie surado (žinoma po skraiste prieš darbininkus). Apskričio tvėrėjams ir visiems lietuviams laikas dabar apskričio reikalais susidomėti ir daboti, kad tie „paklydėliai" mųs darbo nesustabdytų. Nors jie prieš mus, SLA. narius, tiek reiškia, kaip dulkė prieš vėją, bet atsargumas neprošalį.

M. Kasparaitis.

7 kp., Pittston, Pa.

Gruodžio 9 d. SLA. 7-tos kuopos mėnesiniam susirinkime tapo pakeltas klausimas apie suteikimą pašalpos J. Avižieniui, 7-tos kuopos nariui. J. Avižienis priguli prie SLA. virš 25 metai ir per visą minėtą laiką dirbdamas anglių kasyklose nusilpnėjo sveikatoje, kad jokio darbo šiandien nepajėgia dirbti. Tuojaus nutarta atsišaukti į Našlių ir Našlaičių Fondą kontroliuojančią Labdarybės Komisiją, kad J. Avižieniui butų suteikiama iš Našlių ir Našlaičių Fondo mėnesinė pašalpa. Kuopos susirinkime J. Avižieniui nariai suaukavo $13.00.

Su gruodžio mėnesio duoklėmis mes siunčiame $100.20 į Našlių ir Našlaičių Fondą, kaipo uždarbį nuo buvusio lapkričio 15 d., 7-tos kuopos baliaus. Malonėkite auką priskirti Našlių ir Našlaičių Fondui.

Varde 7-tos kuopos —
J. Kazakevičius.

P. S. Auką $100.20 Našlių ir Našlaičių Fondui gavome ir priskyrėme sulig kuopos nurodymo. Varde SLA. našlių ir našlaičių ir nesugalėjusių narių tariu širdingos padėkos žodį gerb. 7-tai kuopai ir jos darbuotojams už tokią gausią auką. Smagu žymėti SLA. istorijoje toki žymųs darbai labdarybės reikalams, kaip šis 7-tos kuopos pasidarbavimas ir tokios gausios aukos suteikimas Našlių ir Našlaičių Fondui. Dar kartą ačiu!

P. Jurgeliutė — SLA. Sekr.

3 kp., Elizabeth, N. J.

SLA. 3-čios kuopos oficialis korespondentas rašinėja žinutes iš kuopos veikimo bei tarimų ne į SLA. organą „Tėvynę", bet į komunistų organą „Laisvę." Mat SLA. 3 kuopos nariai beveik visus „Laisvės" šalininkus išbraukė iš kuopos valdybos ir išrinko ištikimus S. L. A. narius ir gerus lietuvius. Per porą metų šitie politikieriai vadovaudami SLA. 3 kp. nupuldė ją kaip nariais, taip ir finansiškai ir parodė, kas jiems rupi. Užtat SLA. 3 kp. nariai ir išrinko naują valdybą ne iš tų politikierių, tuomi parodydami jiems kaipo pabaudą bei papeikimą už jų nesirupinimą S. L. A. reikalais.

Todel dabar per savo organą „Laisvę" ir šmeižia tuos žmones, kurie neina su jais kartu, suteikdami jiems visokių „Laisviškų" epitetų. Bet veltui Mr. Jonas sielojasi ir šmeižia tuos SLA. narius per „Laisvę" ir pašaliais vaikščiodamas. Tas jiems nieko neužkenks, nes S. L. A. 3 kp. nariai ir kiti vietos lietuviai jus gerai pažįsta ir jie jusų kalboms bei šmeižtams netik jokios svarbos nepriduoda, bet dar pasipiktina tuomi. Kaip sakiau, jųs vietos lietuviai jau gerai pažįsta iš jųsų darbų, kaipo šmeižiką per „Laisvę" visko, kas tik nesilaiko komunistų skverno.

Jeigu jums rupėtų SLA. gerovė, tai jųs nebėgtumete su savo pranešimais į „Laisvę", bet parašytumete į SLA. organą „Tėvynę". Bet jųs gerai žinote, kad „Tėvynė" netalpina tokių šmeižtų, kokius „Laisvė" talpina, o rimto nieko negalite parašyti prieš savo taip vadinamus priešus, tad ir bėgate į „Laisvę" su visais purvais, kuriems tik ten ir vieta, o kitur jiems vietos nebutų.

Jeigu jųs matote ką nors S. L. A. 3 kp. blogo, nebėkite į „Laisvę", bet į SLA. organą „Tėvynę", lai mato visi SLA. nariai ir lai sprendžia, kas yra kaltas. Į jusų padarytus per „Laisvę" neva tautininkams užmetimus, ne atsakinėsiu, nes su tokiu Jonu ir „Laisve" polemizuoti, tai lygiai kaip kad su purvina ranka sau per veidą tept. Bet jeigu jųs matote ir žinote ką nors blogo padaryta jusų vadinamų tautininkų SLA. narių, tai parašykit į „Tėvynę", o čion bus jums į viską atsakyta.

SLA. 3-čios kp. narys.

232 kp., Thomas, W. Va.

Gruodžio 2 d. kuopa laikė susirinkimą, kuriame atikti kuopos reikalai ir nominuota kandidatai į SLA. Pildomąją Tarybą.

Taipgi apkalbėjus nutarta paaukoti iš kuopos iždo 10 dol. Mariampolės Realei Gimnazijai. Pinigai pasiųsta Liet. Mok. Prof. Sąjungos Atstovybės Amerikoje iždininkui, adv. K. Gugiui, į Chicagą. Gražus kuopos pasižymėjimas senus metus baigiant.

J. Kranauskas.

PROTOKOLAS

SLA. 2-ro apskr. kuopų delegatų suvažiavimo, laikyto 25 d. gruod., 1923 m., Liuosybės svetainėj, 1822 Wabansia Ave., Chicago, Ill.

1. Suvažiavimą atidarė apskr. pirm. P. V. Žalpis 12:25 val. po pietų.

2. Paskirta komisijon priėmimui mandatų šios ypatos: D. Rimša, J. Buragas ir J. Baltušis. Laike tvarkymo mandatų tapo pakviesta pakalbėti Dr. A. Montvidas ir R. Mizara. Abu kalbėtojai savo kalbose ragino prie vienybės ir bendro darbo del apskričio ir SLA. gerovės. Kalbėtojais delegatai buvo patenkinti. Trečias ėmė balsą Dr. Drangelis, jis bandė kritikuoti drg. R. Mizaros nekuriuos išsireiškimus, bet toj savo kritikoj nieko naujo nepasakė ir delegatai mažai kreipė domės į tai. Po tų visų kalbų mandatų komisija pranešė, kad suvažiavime dalyvauja 52 delegatai nuo 10 kuopų. 4 delegatai pribuvo vėliaus. Tokiu budu suvažiavime dalyvavo 56 delegatai ir apskr. pirm., kuris nebuvo delegatu, bet turėjo sprendžiamą balsą, kas sudarė 57 sprendž. balsus. 11 delegatų suvažiaviman nepribuvo.

Šios kuopos prisiuntė suvažiaviman delegatus: 36 kp. 10 del., 63 kp. 6 del., 109 kp. 5 del., 125 kp. 1 del., 129 kp. 4 del., 77 kp. 2 del., 139 kp. 13 del., 194 kp. 5 del., 226 kp. 8 del. ir 289 kp. 2 del.

3. Įnešimas, kad kuopos užsimokančios už 1924 m. turėtų sprendžiamą balsą visuose klausimuose. Pataisymas prie įnešimo, kad kp. užsimokančios už 1924 m. turėtų sprendžiamą balsą tik naujuose klausimuose, kurie liečia tik 1924 m. Pataisymas praėjo 29 bal. prieš 12.

4. Tvarkos vedėju išrinktas M. Bacevičius 24 bal. Dr. A. Montvidas gavęs 20 balsų paliktas pagelbininku.

5. Išrinkta spaudos komisija iš sekamų ypatų: E. Mačenskienė, A. Drobis ir J. Mileris. Tai pačiai komis. pavesta ir įnešimų tvarkymas, jei tokių rasis.

6. Nutarta aprubežiuoti diskusijų laikas, pirmu sykiu 5 minut., antru — 3 minut.

7. Skaitytas protokolas pereito suvažiavimo — priimtas.

8. Valdybos raportai: a) Pirm. P. V. Žalpis raportą davė žodžiu primindamas, kad nors tulos kuopos paskutiniu laiku apskritį boikotavę, bet visgi apskritys pasistumęs į priekį, kaip finansiškai taip ir moraliai.

b) Sekret. davė raštišką raportą, plačiau paliesdamas apskr reikalus.

c) Iždininkė pareiškė, kad sutinka su sekretoriaus finansine atskaita.

d) Organizatorius pasiaiškino, kad jo darbas buvo sutrukdytas 36 kp., kuriai jis priklauso, tokiu budu jis nieko negaiėjo veikti. Valdybos raportai priimti.

9. Komisijų raportai: buvusio 4 d. lapkr. apskr. vakaro rengimo komisija pranešė, kad vakaras davė pelno $8.19. Raportas priimtas.

10. Kuopų raportai iš jų darbuotės. Sulig paskutinio apskričio suvažiavimo tarimo, kiekviena kuopa privalėjo pagaminti raštišką raportą. Bet pasirodė, kad kuopos nemato tame svarbos ir iš 10 kp. tik viena 139 kp. pridavė raštišką raportą ir dar trijų kuopų delegatai raportavo žodžiu. Gi kitos kuopos visai nieko nepranešė.

11. Laiškų skaitymai: Skaitytas laiškas 226 kp., kuriame minėta kuopa sako, kad apskr. rengtame maršrute nedalyvaus ir, jei pats apskritys bandytų rengti jų kolonijoj prakalbas, tai ta kuopa sakosi busianti priešinga tokiam apskričio valdybos žygiui. Laiškas nutarta padėti į šalį.

12. Rinkimai apskričio valdybos 1924 m.: a) Įnešimas, kad butų apkalbama kandidatų tinkamumas — nupuolė. b) Nutarta nominuoti ir balsuoti viešai.

13. Einant prie balsavimo, kyla klausimas delei 36 kp. delegato Naikelio. Mandatas, ant kurio pasirašyta 36 kp. valdybos rodo, kad delegatu yra išrinktas Dr. Naikelis, bet į jo vietą atvyko jo brolis. Nekurie 36 kp. deleg. ir keletas kitų kuopų stojo, kad butų priimtas į delegatus atvykusis daktaro brolis, bet didžiumai pasipriešinus Dr. Naikelio brolis atsisakė nuo tos privilegijos.

14. Nominacijom prasidėjus, pakeltas klausimas, ar gali kandidatuoti į apskričio valdybą buvusis apskričio pirmininkas, kadangi jis nėra nuo kuopos delegatu, nors jam apskričio konstitucija suteikia pilnas teises. Po smarkių diskusijų, tas klausimas tapo pirmininko suspendotas be teisės buvusiam apskričio pirmininkui kandidatuoti.

15. Įnešimas, kad viešas balsavimas butų atšauktas — praėjo didžiuma balsų.

16. Slaptu balsavimu 1924 m. valdyba tapo išrinkta sekanti: pirm. — M. Bacevičius 29 bal., sekretorius — P. J. Petronis 29 bal., iždininkė — E. Mačenskienė 31 bal. ir organizatorius J. Gelgaudas 34 bal.

17. Knygų peržiurėjimo komisijon įėjo sekančios ypatos: J. Kirkus, St. Valančiauskas ir M. Užunaris.

18. Biznio komisijos rinkimas palikta sekamam suvažiavimui.

19. Didžiuma balsų priimtas įnešimas, kad butų pertvarkyta ir dapildyta 2 apskr. konstitucija. Komisijon išrinkta: Dr. Drangelis, R. Mizara ir M. Bacevičius.

20. Sekančiam 2 apskričio suvažiavimui didžiuma balsų vieta paskirta Bridgeport.

21. Nutarta, kad apskričio suvažiavimai nebutų šaukiami metinėse šventėse.

22. Įnešimas, kad apskričio sekret., prieš apskr. suvažiavimą pasiųstų visiem kuopų delegatam laiškus-pakvietimus į suvažiavimą — nupuolė.

23. Sekretoriaus priduotos bilos $20.00 alga už 1923 ir $3.25 smulkių išlaidų nutarta atmokėti.

24. Apskr. pirm. priduotos bilos už tulų kuopų plakatus, nutarta išmokėti.

25. Suvažiavimą uždarė pirm. M. Bacevičius 4:50 val. vakare.

P. J. Petronis,
SLA. 2-ro apskr. sekr.,
10453 So. State St.,
Chicago, Ill.

KLAIDOS ATITAISYMAS.

„Tėvynės" 52 num., pereitų metų, tilpusioje žinutėje iš S. L. A. 126 kuopos darbuotės, įsibrovė nemaloni klaida. Tenai pasakyta, kad Mariampolės Realei Gimnazijai aukojo 5 dol. M. Gelgauda, kuomet tokio nario musų kuopoje visiškai nėra. Tikrenybėje gi tuos 5 dol. aukojo kuopos pirmininkas M. Gelgota. Tai yra korekturos klaida, kurią šiuomi atitaisome.

MEDALIONAS ANGLIJOS PARLIAMENTO NARIAMS.

Vilniaus 600 metų Sukaktuvėms Paminėti Komitetas, susidaręs iš Lietuvos Seimo narių, nusprendė pagaminti Medalioną Sukaktuvėms atžymėti.

Medalioną pagamino musų dailininkas Petras Rimša. Vienoje pusėje yra atvaizdas D. L. Kunigaikščio Gedimino; antroje pusėje — Gedimino Kalnas, su parašu: Vilnius, 1323-1923 m. Medalionas padarytas labai gražiai, — jame išreikštas netik musų tautybės požymis, bet taip jau jaučiama ir autoriaus individualumo. Tai ne šaltas šmotelis metalo, bet reikšmingas atvaizdas musų sostinės ir jos įkurėjo, padarytas jau naujoje gadynėje ir dar tokiose sąlygose, kuomet pati musų sostinė yra neteisėtai nedorų kaimynų užgrobta ir jos gyventojai pavergti.

Anglijos Parliamento Delegacijai, lankiusiai Lietuvą rugsėjo mėn., 1923 m., pagerbti nuspręsta buvo įteikti medalionus, — po vieną visiems tos Delegacijos nariams. Tuo tikslu atvykęs Londonan patsai dailininkas P. Rimša, atvežė su savim ir medalionus.

Medalionas įteikta šitiems Parliamento Delegacijos nariams: Sir Park Goff, Douglas Newton, John R. Remer, Sir Harry Brittain, J. F. Hannon, Lewis Lougher ir Generolui A. Burtui. Prie dovanos buvo prijungtas Lietuvos Atstovo Anglijoje, p. T. Naruševičiaus, atatinkamo turinio laiškas.

Prie medalionų ir laiškų buvo pridėtos dailiai atspausdintos kortelės. Vienoje kortelės pusėje buvo parašas to asmens, kuriam skiriamas medalionas, o antroje kortelės pusėje buvo atspausdinta trumpa informacija apie D. L. K. Gediminą sekamo turinio:

„Didysis Lietuvos Kunigaikštis Gediminas, kurio tradicinis atvaizdas yra Medalione, viešpatavo nuo 1316 ligi 1341 metų; jis yra garsus Lietuvos istorijoje kaipo Lietuvos sostinės Vilniaus įkurėjas (1323 m.) ir taip jau kaipo karžygis ir valstybės vyras, pirmutinis suvienijęs Lietuvą ir praplėtęs jos sienas nuo Baltiko žiemiuose ligi Ukrainos pietuose. Vieną kartą jis buvo pasiekęs net paties Kijavo vartus ir priėmė iš gyventojų to miesto raktus. Jis kovojo prieš Teutonų Ordeną su didelėmis pasekmėmis ir krito mušio lauke 1341 metais, gindamas Veliuonos Tvirtovę, ant Nemuno kranto, nuo Ordeno puolimų. Rytuose jo armijos gynė valstybės sienas nuo Totorių ir išgelbėjo Europą nuo tokio likimo, koks ištiko Rusiją. Kaipo valstybės vyras, jis labai išmintingai valdė valstybę, kurią sudarė Lietuviai, Baltgudžiai ir Ukrainiečiai, — jis buvo pirmutinis Lietuvos valdonas, daręs rimtų pastangų vakarų civilizacijai įvesti Lietuvon.

„Vilniuje šiandien, ant kalno, jo vardu pavadinto, dar ir dabar matomi yra griuvėsiai tvirtovės, kurią jis pastatė savo naujai sostinei ginti."

Į Lietuvos Atstovo laišką visi Parliamento Delegacijos nariai atsakė labai maloniais laiškais, kurių originalus Lietuvos Atstovybė Londone persiuntė Lietuvos Seimo Pirmininkui.

Britų Parliamento Delegacijos apsilankymo Lietuvoje reikšmę jau dabar galima įvertinti. Keletas įtekmingų valstybės vyrų, turinčių labai plačias pažintis Anglijoje, įvairiose visuomenės srityse, pažinę Lietuvą asmeniniai, jau ne kartą ir ne vienoje vietoje pareiškė didelio savo draugingumo lietuviams. Taip, Parliamento narys p. Remeris paskelbė savo raštą apie Baltiko Valstybes žurnale „The Nineteeenth Century and After"; Sir Henry Brittain ir gi rašo apie mus. Be to ketinama yra sudaryti Parliamento specialė komisija, kurios užduotis butų sekti Baltiko Valstybių gyvenimą. Dabar rengiamas revizitavimas Anglijos Parliamento iš pusės musų Seimo (ir kitų Baltiko Valstybių) kas tuos ryšius, be abejonės, dar labiau sutvirtins.

V. K. R.

Iš Lietuvos Laikraščiu

Kauno fašistų pėdomis.

Klaipėdoj užmurzinta kelios žydų krautuvių iškabos, parašytos vien lietuvių kalba. Vietinei policijai pasisekė suimti tuos murzintojus ir teismas juos nubaus, žinoma, kaip nubaudė ir Kauno murzintojus. Dalis jų — ne Lietuvos piliečiai— išsiųsta į savo vietas.

Lietuvos Bankas.

Š. m. lapkričio mėn. 30 d. turėjo aukso ir sidabro Lt. — 16.646.083.30; dolerių, svarų ir kitos tvirtos svetimos valiutos Lt. — 43.925.-584.15, banknotų apyvartoj Lt. — 59.009.636.61.

Šių metų derlius.

Statistiniais daviniais, šiais metais rugių derlius Lietuvoje siekia 12.801.000 centnerių, iš kurių vietiniam suvartojimui reikalinga 10.813.300 cntn., perteklius gi siekia 1.987.700 cntn.; kviečių derlius siekia 1.718.-000 cntn., iš kurių 956.100 centn. reikalingi vietiniam suvartojimui ir 761.900 gali buti išvežta užsienin; miežių surinkta 3.500.000 cntn., vietiniam suvartojimui reikia 2.816.600 cntn., perteklius siekia 683.400 cntn.; avižų derlius 6.777.000 cntn., iš kurių Lietuvai reikalinga 6.310.000 cntn. ir 467.000 pasilieka eksportui; bulvių derlius — 31.460.000 cntn., iš jų 25.396.000 cntn. reikalingi vietiniam suvartojimui ir 6.064.000 cntn. pasilieka, kaipo perteklius; žirnių derlius — 1.250.000 cntn., vietiniam suvartojimui reikia 743.500 cntn. ir perteklius — 506.500 cntn.; sėmenų derlius — 521.000 cntn., iš jų Lietuvos reikalams 333.500 cntn. ir perteklius — 187.500 cntn.; linų pluošto derlius — 547.-000 cntn., Lietuvos reikalams — 217.500 cntn. ir perteklius 329.000 cntn. Į šiuos skaičius įeina ir Klaipėdos krašto derlius.

Kuopu Susirinkimai

So. Boston, Mass. SLA. 43 kuopos susirinkimas įvyks 11 d. sausio, 1924 m., 7:30 val. vakare, Lietuvių svetainėj, kampas E ir Silver gatvių. Visi nariai yra kviečiami į šį susirinkimą atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų apsvarstyti. Taipgi nepamirškite naujų narių pakalbinti ir atsivesti prisirašyti prie SLA. 43 kuopos.

M. Mockapetris — sekr.

Lowell, Mass. SLA. 173 kp. susirinkimas įvyks 13 d. sausio, 1924 metų, 3 val. po pietų, pas A. Zdanavičių. Visi viršminėtos kuopos nariai malonėkite atsilankyti į šį susirinkimą, nes bus metinis susirinkimas. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 173 kuopos.

Z. Dzedulionis — sekr.

Plainsville, Pa. SLA. 72 kp. metinis susirinkimas įvyks 13 d. sausio, 2 val. po pietų, Juozo Auzevičiaus kambaryje, 14 Clark gatvės. Visi nariai ir narės kviečiami susirinkti į šį susirinkimą, nes bus rinkimas kuopos valdybos 1924 metams. Turime daug ir kitų svarbių reikalų apsvarstymui. Neatsilankiusieji busit baudžiami sulig įstatų. Neužmirškite užsimokėti užvilktas mokesnis. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 72 kuopos.

V. Martinkus — sekr.

Pittsburgh, Pa. SLA. 40 kp. metinis susirinkimas įvyks 20 d. sausio, 1924 metų, L. M. D-tės svetainėj, 142 Orr St., 2 val. po pietų. Malonėkite visi nariai ir narės pributi į metinį susirinkimą, nes yra daug svarbių reikalų apsvarstymui. Taipgi bus renkamą kuopos valdyba 1924 metams ir rinkimas darbininkų del rengiamo baliaus. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 40 kp.

P. Savickas — sekr.

Pittston, Pa. SLA. 7 kp. susirinkimas įvyks sausio 13 d., 2 val. po pietų, K. Rudaičio svetainėje, 193 N. Main St. Šiame susirinkime turėsime apsavrstyti daug svarbių reikalų, todel kiekvienas privalote pributi.

A. Galinskas — sekr.

Greenfield, Mass. SLA. 297 kuopos metinis susirinkimas įvyks 13 d. sausio, 1924 m., pas Albertą Tamulį, 19 Lem St. Malonėkite visi nariai ir narės atsilankyti į šį susirinkimą, nes bus renkama kuopos valdyba ateinantiems metams. Turime daug ir kitų svarbių apsvarstymų. Neužmirškite užsimokėti užvilktas mokesnis. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 297 kuopos.

S. J. Kazlauskas — sekr.

Buffalo, N. Y. SLA. 304 kp. susirinkimas įvyks 13 d. sausio, 1924 m., Liberty svetainėj, 1991 Niagara ir kampas Austin St. Visi nariai ir narės malonėkite atsilankyti į šį susirinkimą, nes tai yra metinis susirinkimas, kuriame bus išduotas raportas visų metų. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 304 kuopos.

M. Dielininkaitienė.

Brooklyn, N. Y. SLA. 76 kp. metinis susirinkimas įvyks 12 dieną sausio, 1924 metų, p. Aleksiejaus salėje, 33 Hudson Ave. Kviečiame visus narius butinai susirinkti į šį svarbų susirinkimą, nes turime daug svarbių reikalų apsvarstymui. Taipgi bus rinkimas kuopos valdybos 1924 metams. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 76 kuopos.

A. Sendrauskas.

BIZNIERIAI GARSINKITĖS „TĖVYNĖJE".

NAUDINGIAUSIAS LAIKRAŠTIS IŠ LIETUVOS TRIMITAS.

Trimitą leidžia Lietuvos Šaulių Sąjunga.

Trimitas išeina kas savaitė 32 puslapių knygelėmis su gražiu viršeliu. Kiekvienam numeryje duoda svarbesnes žinias iš Lietuvos, pavergtosios Vilnijos ir užsienių. Jame telpa gražių eilių, apysakų, straipsnių visokiais klausimais, įvairenybių, poilsio valandai įdomių uždavinių — galvosukių ir kit.; nuolat puošiamas gražiais paveikslėliais. „Trimitas" yra nepartinis laikraštis. Jam labiausiai rupi Lietuvos ir lietuvių tautos reikalai.

1924 m. „Trimito" kaina su persiuntimu Lietuvoje: metams 12 litų, pusei m. 6 lit. Amerikoje ir kitur metams 30 litų, arba 3 dol., pusei metų 15 litų arba $1.50. Tiems, kurie išsirašo po didesnį „Trimito" num. skaičių praplatinimui, nuleidžiama 25%.

Lietuviai Išsirašykit „Trimitą" sau 1924 m. Neužmirškit išrašyti jį ir savo artimiausiems Lietuvoje. Tad pasiskubinkite!

Adresas: **„Trimitas", Kaunas, Laisvės alėja N. 26.**

„Trimitą galima užsisakyti ir per Lict. Šaulių Sąjungos Atstovą, adr.: A. Žemaitis, 38 Park Row (Room 1108), New York City.

JOHN S. LOPATTO
Attorney and Counseler-at-Law
SLA. Advokatas-Patarėjas
308-9-10 Coal Exchange Bldg.
WILKES BARRE, PA.
Telephone 4256 Market

CUNARD
AR MANAI PARKVIEST GIMINES Į AMERIKĄ?
Lietuvos kvota jau yra pasibaigus, bet dabar laikas prisirengt prie naujos kvotos, kuri prasidės liepos 1 d., 1924 m.
Musų ofisas Kaune pagelbsti išgaut pasportus, vizas ir prirengia juos tuojaus kelionėn.
Nėra reikalo laukti tiems, kurie turi Cunard tikietus. Musų laivai išplaukia iš Europos kiekvieną savaitę.
Cunard tikietai yra geri del keleivio ant AQUITANIA, BERENGARIA ir MAURETANIA. Greičiausis jurų patarnavimas pasauly.
Del informacijų kreipkitės prie musų vietinio agento arba prie musų ofisų.
Cunard Line,
25 Broadway
New York

KĄ TIK IŠLEISTA
Muzikos knyga del piano solo su 25 populiariškais lietuviškais šokiais, sutaisyta lengvam skambinimui. Kaina 75c. su prisiuntimu.
GEORGE & VITAK MUSIC CO.,
4639 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

SLA. KUOPOS SUSIDOMĖKIME.

Štai SLA. turi labai daug naudingų musų dabartiniams reikalams pritaikintų knygų. Tos knygos guli sudėtos ant lentinų SLA. name. Tose knygose štai koki klausimai išrišami-išaiškinami: Kas tai yra apdrauda ir pašalpą; kas iš kur pareina ir tt — viso 18 knygų regulia.ė kaina $5.90. Bet SLA. narys jas gali gauti už $2.95.

Delko nepasiųsti į S. L. A. Administraciją $2.95c. ir 30c. persiuntimo kaštus, t. y. $3.25 ir visas šis pundas knygelių į keletą dienų atsiras tavo stuboje. Tada tu jas perskaitysi ir daug naujų minčių ir žinių įgysi. Pritaikysi prie kasdieninio gyvenimo, nematomai ir nejaučiamai tavo gyvenimas pagerės. Prieš akis atsidarys šviesesnė ateitis.

Vėliaus sukrovęs tas knygeles į pundą užrašyk aiškiai adrisą savo giminaičio — pasiųsk Lietuvon.

Musų yra 15,000 narių ir jei mes visi po tokį pundelį knygų pasiųsime Lietuvon, tai milžiniška jėga šviesos įsigriebia kaimiečio stubelėn. Mes gi nesubiednėsime, bet dar praturtėsime, nes pakilsime apsišvietime ir kulturoje aukščiau.

Verta tad pagalvoti ir pasidarbuoti. Ir man norisi padirbėti toje srityje ir aš drįstu kviesti talkon visus S. L. A. narius į Apšvietos ir Kulturos vajų.

SLA. turi darbščių ir veiklių narių. Jie noriai ir atsidavusiai pasidarbuos — apie tai aš neabejoju, tad pradėkime darbą nevilkinant.

Išpradžių lai nors kuopos nuperka tą pundelį knygų ir pasiunčia Lietuvon pradinių mokyklų knygynėliams.

Toliaus, kada įsisvyruosime, tai ir kiekvienas narys supras našumą ir svarbą tokio vajaus.

Tad siųskite užsakymus SLA. Administracijai,

307 W. 30-th St.,
NEW YORK CITY.

NORTH GERMAN LLOYD
Savaitiniai išplaukimai į LIETUVĄ
New York—Bremen ant puikių laivų
Columbus — Stuttgart
Munchen
ir pirmos kliasos laivai su kajutoms. Didžiai pagerinti trečios kliasos parankumai. Smagios, uždarytos kajutos su 2 ir 4 lovoms.
Del tikietų kreipkitės prie bile agento arba
North German Lloyd
14-16 Pearl St.,
NEW YORK

F. ŽIVATAS
Parduodu laivakortes geriausių garlaivių kompanijų į visas dalis svieto. Perku ir parduodu namus, farmas (Real Estate). Inšurinu (apsaugoju) namus nuo ugnies, automobilius nuo ugnies ir atsakomybės nelaimei atsitikus.
Ofiso Adresas:
1823 N. MAIN AVE.,
SCRANTON, PA.

SLA. PILDOMOSIOS TARYBOS IR KOMISIJU ADRESAI

PILDOMOJI TARYBA:

Prezidentas — St. Gegužis, Mahanoy City, Pa
Vice-Prez. — V. Kamarauskas, 177 Slocum St., Edwardsville, Pa
Sekretorė — P. Jurgeliutė, 307 W. 30-th St., New York City
Iždininkas — T. Paukštis, 13 Mill St., Pittston, Pa
Iždo Glob. — J. M. Danielius, 168 Grand St., Brooklyn, N. Y
Iždo Glob. — K. Varašius, c/o All Nations Deposit Bank, Pittsburgh, Pa
Dr.-Kvot. — Dr. F. Matulaitis, 8709 Jos. Campan Ave., Detroit, Mich

KONTROLĖS KOMISIJA:

B. Saloveičikas, 17 Dwight St., New Britain, Conn
J. Stankevičius, 118 Grove St., Wilkes Barre, Pa
A. M. Augunas, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y

APŠVIETOS KOMISIJA:

T. Dundulis, 3507 Beach Ave., Chicago, Ill.
Račkauskas V. K., 10 Palace Gate, 8. W., Kensington, London, England.
Bajoras, Pr. 417 E. 25-th St., Brooklyn, N. Y.

ĮSTATŲ KOMISIJA:

K. Gugis, 3323 So. Halsted St., Chicago, Ill.
K. Jurgelionis, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Z. Puišiutė, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass

FINANSŲ KOMISIJA:

A. F. Bredickas, Shenandoah Trust Co., Shenandoah, Pa
M. W. Bush, 294 — 8-th Ave., New York, N. Y
A. Ivaškevičius, 1622 Columbia Rd., So. Boston, Mass.

SVEIKATOS KOMISIJA:

Dr. I. Bronušas, 615 Columbia Ave., Baltimore, Md.
Dr. J. Jonikaitis, 3732 Michigan Ave., Detroit, Mich.
Dr. E. G. Klimas, 2538 E. Allegheny Ave., Philadelphia, Pa.

PRIEGLAUDOS NAMO KOMISIJA:

J. Bulota, 1816 So. 13-th St., Springfield, Ill.
J. K. Mažiukna, 1434 Sheffield St., N. S. Pittsburgh, Pa.
L. Savickas, 430 Leggett St., Scranton, Pa.

LABDARYBĖS KOMISIJA:

P. Jurgeliutė, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.
P. Petraitienė, 143 State Road, Dowagiac, Mich.
E. Mačinskienė, 3418 Lowe Ave., Chicago, Ill.

SUSIVIENIJIMO STOVIO, SKUNDŲ IR APELIACIJŲ KOMISIJA:

J. Katkauskas, 7711 Lockyear Ave., Cleveland, Ohio.
A. Apanaitis, 207 Moore St., Westville, Ill.
K. Skužinskas, 216 So. 17-th St., Herrin, Ill.

LIETUVIAI AMERIKOJE

PHILADELPHIA, PA.

Kiek laiko tam atgal paskliido žinia netik tarpe vietos gyventojų, bet ir lietuvių laikraščiuose, kad čionais prie „Municipal" teismo reikalingas tulkus arba kaip vietos lietuviai sako „perkalbėtojas." Tai vietai nemažai buvo aplikantų, tačiau atsakančio žmogaus nesurasta. Kiek vėliau Philadelphijoje atsirado žmogus, kurs sulig teismo vyriausio tulkaus, Alexander'o. nuomonės, kuris, reikia paminėti, yra žydas, iš visų atžvilgių yra pilnai atsakantis tą vietą užimti. Sulig reikalavimo minėtasai aplikantas pristatė visas apie save žinias iš savo praeities darbų, mokslo, etc. ir p. Alexander keletą kartų užtvirtino, kad viskas bus gerai, sakydamas: „Tamsta esi vienatinis atatinkamas lietuvis tą vietą užimti, tad nesirupink — bus viskas gerai. Teisėjas Brown turės Tamstą pamatyti, o tik tuomet jusų paskyrimas bus užtvirtintas."

Tuo tarpu minėtam aplikantui prisėjo savais reikalais iš miesto išvažiuoti. Gi sugrįžęs aplikantas vėla nueina pas p. Alexander, kuris aplikantą pamatęs užklausė: „Ar Tamsta negavai mano laiško, kuriuo daviau žinią, kada teisėjas Brown galės Tamstą matyti?" Aplikantas atsakė, kad jokio laiško negavęs ir, tokiu budu, pasimatymas su teisėju Brown neįvyko. Čion dalykas ir pasidaro neaiškus. Klausimas, ar p. Alexander rašė tokį laišką, ar ne? Jeigu tokis laiškas buvo rašytas, tai kur jisai galėjo dingti? Jeigu laiškas butų buvęs klaidingai adresuotas, jisai butų sugrįžęs rašėjui, arba butų nuėjęs Washingtonan į „Dead Letter Office", ten atplėštas, ir rašėjo adresą sužinojus laiškas butų buvęs sugrąžintas. Tas kiek man žinoma neatsitiko. Kur dingo minėtas laiškas?

Kaslink p. Alexander tai jisai, suprantu, tarnauja jau suvirš 20 metų „Municipal" teisme. Mat žydelis šiltą vietą gavęs jos ir neapleidžia. Kiek man teko girdėti, tai jisai pusėtiną rolę čionais lošia, nes sakoma, kad teisėjas Brown be Alexander'o pritarimo nė vieno tulkaus nepriima. Mat iki šiol teisėjas Brown buvo savo rušies valdonas — galėjo be niekeno malonės tulus valdininkus priimti, ypač tulkus. Kadangi čia pasirodo perdaug „one man's rule", tai sakoma, kad dabar po naujų metų įvyks tulos permainos teismo tarnautojų priėmime, t. y., kad vietoje vieno teisėjo Brown veiks taip vadinama „Judiciary Committee" susidedanti iš devynių teisėjų.

Dabar gal vietos lietuviams bus žingeidu žinoti, kad jų reikalus „Municipal" teisme tuo tarpu atstovauja kitas žydas (pavardės tikrai nežinau, bet girdėjau, kad jisai save vadina Karinski). Tas lietuvių tulkus, žydelis, sakoma mažai lietuviškai temoka, bet moka rusiškai. Lietuviškai — rusiškai — kame bėda? Žydelis nemokėdamas lietuviškai pirmiausiai klausia lietuvio ar moki rusiškai, o musų žmonelės, nežinodami kame dalykas, atsako „mokam", na, ir žydeliui to tik ir reikia ir viskas jam už gerą išeina. Turint tokį tulkų kažin ar tiems lietuviams, kuriems priseina teisme teisybės ieškoti, visuomet dalykai gerai išeis ar išeina?

Philadelphijos lietuviai, ypač kliubai, draugystės, SLA. ir kitų organizacijų kuopos turėtų į tai atkreipti savo domės ir tuč tuojaus sukelti protestus prieš tokį Alexander'o ar ypatos, kuri už tokį priskyrimą lietuviams tulko atsako, ir podraug griežtai reikalauti, kad lietuvių reikalus atstovautų ne žydelis arba kitokis svetimtautis, bet musų vientautis, lietuvis. Rodos, kad musų tarpe dar esama žmonių, kurie moka netik rusiškai ir angliškai, bet po kelias kalbas.

Nejaugi Philadelphijos lietuviai, kurių čia skaitoma nuo 25,000 iki 30,000, šiuo svarbiu reikalu nutylės? **Ruta.**

KENOSHA, WIS.

Gruodžio 9 d. įvyko prakalbos, surengtos SLA. 10 apskričio Schlitzo salėj. Kalbėjo medicinos studentas Al. Margeris iš Chicago, Ill., ir nors visos jo pirmos kalbos negirdėjau, bet kalbėtojas galima pagirti, nes tinkamai kalbėjo apie šį surėdymą ir sykiu prilygindamas Susivienijimą ir negeistinas ypatas, kurios kiša savo nosis ne į savo dalykus. Kaip tėmijau, tai nors publikos nedaug buvo— gal suvirš 50, bet visi buvo užganėdinti prakalba, išskiriant komunistus, kuriems visada nepatinka nė komunistiniai kalbėtojai.

Antroje savo kalboje kalbėtojas aiškino apie Vaidilas ir visus tuos senovės pretarius, į kuriuos dar ir dabar žmonės tiki, o ypatingai tikintieji. Po prakalbų vienas komunistas davė užklausimus, kaip galima kapitalistų tvarką sugriauti. Kalbėtojas išaiškino, kad tas galima padaryti tik per darbininkų susipratimą ir vienybę. Vėl tas pats klausia, kodel prie Susivienijimo negali prigulėti komunistai, nes juos meta laukan, o jis ir neprigulėdamas prie SLA. jau yra išmestas. Tik vienas žmogus davė rimtą klausimą, butent, kodel nevienodas yra protas pas žmones, nes vienas išmoksta daug, o kitas nieko. Kalbėtojas puikiai atsakė ant klausimo. Prisirašė keli nariai prie SLA. ir parduota literaturos.

Po prakalbų nekurie komunistai taip įsikarščiavo girti Rusiją, ypatingai du tuo pasižymėjo, kurių vienas nei skaityt, nei rašyt nemoka, o antras buvo pusėtinai išsitraukęs. Draugučiai, jeigu jums čia negerai, tai važiuokite į tą dangiską rojų, o Amerikoje tegul lieka tik tie, kuriems ir čia gera gyventi.

Pas mus taipgi yra dar vienas negeras dalykas, tai vieni kitiems už akių bėgti su parengimais. Juk mųs, lietuvių, šioje kolonijoje yra nedaug, tad kodel mes negalėtumėm susitaikyti, jei tik butų gerų norų. O dabar, kuomet SLA. 10-tas apskritys surengė prakalbas, tai katalikai surengė teatrą. Juk taip vieni kitiems kenkti yra negerai. Todel, broliai, bukime vyrais ir ateityje vengkime tokių atsitikimų. Štai yra pas A. Pakšį tam tikra knyga, į kurią reikia tik parašyti diena kuomet kas ką rengia ir tokios klaidos bus išvengtos. Ir jei kiekviena draugija ir kuopa šitokios tvarkos prisilaikytų, tai butų galima lengvai išvengti tokių dvilypių parengimų, kurie nė vieniems, nė kitiems naudos neatneša.

Prie progos norisi paklausti, gal kas gali paskolinti ar paaukoti musų naujam chorui knygeles dramos „Iš Meilės", kuris norėtų šitą dramą pastatyti scenon. Su musų choru galima susirašyti sekamu adresu: J. Macnorius, 321 Middle St., Kenosha, Wis.

Kaz. Braževičius.

NEW KENSINGTON, PA.

„Laisvės" 28 num. New Kensingtono „Mauša" melagingai aprašo „tamsybės apaštalo" prakalbas, pasakydamas, kad „tulas laikas atgal čia atsibaladojo keletas pabaldų, kurie trankosi kampas nuo kampo ir vadinasi save „kairiaisiais!" Ne, ponas „Mauša", tie žmonės nėra joki pabaldos, nesitranko niekur ir to vardo nėra užsitarnavę. Jie atvažiavę gavo darbus ir gyvena kaip ir kiti žmonės, priklauso prie įvairių organizacijų, bet niekur savęs nesivadina kairiaisiais, kaip kad „Mauša" juos vadina.

Toliaus sako: „Pradėjo agituoti ‚kairiuosius' žmones tverti kokią tai ‚Apšvietos' kuopą. Gavo kelis svyruojančius (nuo ko, ar nuo naminės?) ir sutvėrė kuopą." Bet ir čia „Mauša" neteisybę sako, nes tie žmonės nėra joki svyruokliai ir tokio vardo neužsitarnauja. Jie eina tiesiog prie dalyko ir priklauso prie įvairių draugijų, bei organizacijų ir neduoda save ir kitus draugijų narius vadžioti po visokias pelkes, įvairių politikierių išrastas. O kad sutvėrė Amerikos Darbininkų Apšvietos Draugijos 16 kuopą, tai turbut „Maušai" nepatinka, kad pas jį leidimo niekas nesiklausė. Bet tas jam nieko blogo nedaro; tai yra gerai, kad draugijas tveria, o ne griauja.

Sako: „28 d. spalio surengė ir prakalbas, parsikvietė kalbėt Baltrušaitį. Tasai žmogelis išgyrė savo laikraštį." Tai jau „Mauša" nė to nežino, kad Baltrušaitis jokio laikraščio savininku nėra. O kad jis dirba už algą prie vieno arba kito laikraščio, tai tas nėra jokia savastis, bet darbas už algą. O už algą dirbdamas turi tą daryt, ką darbdavys įsako. Kad jis gyrė „Apsišvietimą", tai man atrodo, kad jis turėjo teisę jį girti delto, kad jis yra daug švaresnis, negu tie vadinami „darbininkiški laikraščiai."

Kaslink pasakymo, kad pasmerkė darbininkų laikraščius— „Laisvę" ir „Vilnį" ir visaip tuos laikraščius išniekino, tai jau „Mauša" patsai pasirodo, kad nei rimtos kritikos nesupranta. Baltrušaitis tuos du taip vadinamu „darbininkų laikraščius" ne niekino, bet rimtai nurodinėjo tų dviejų laikraščių geras ir blogas puses, bet be jokių šmeižtų, kaip kad „Mauša" sako. O kas rimtos ir teisingos kritikos bijo, tai tas neturi rimto pagrindo po savim.

Toliaus sako: „Po prakalbų pasipylė klausimai". Tų klausimų pilėjais buvo viso trys žmonės: „Mauša" ir jo du draugai. Bet vienas jo draugas buvo taip „silpnas", kad vos tik valiojo savo liežuvį apversti. O iš visų tų klausimų buvo pastatytas tik vienas klausimas teisingas.

Toliaus sako: „Kalbėtojas pradėjo raitytis kaip skrusdėlių užpultas ir nepajėgdamas atsakinėti į klausimus, pradėjo koliotis ir su kolionėms užbaigė savo prakalbą." Ne, kalbėtojas jokių kolionių nevartojo, bet rimtais faktais atsakinėjo į klausimus. O į kitus klausimus atsakė pajuokimu, ko ištikro ir buvo verti

Kaslink tikrinimo, kad kairiųjų kuopelė krinka (kairiųjų kuopele vadina A. D. A. D. 16 kuopą), tai aiškiai pasirodo, kad nė patsai „Mauša" nė mažiausio supratimo neturi apie jo vadinamus kairiuosius ir jųjų kuopelę. A. D. A. D. 16 kuopa susitvėrė iš 5 narių, o dabar jau turi 12 narių ir rimti ir teisingi žmonės tai kuopai pritarė ir yra manoma, kad toji kuopa išaugs į didesnę kuopą.

Ant galo jis sako: „Jie sutvėrė korą, bet ir tas greitai susmuko kaip lepšė". Ar tas koras smuks ar gyvuos, tai dar nė vienas pranašas negali pasakyti. Aš susidomėjęs tuo koru, nuėjau kelis kartus pažiurėt kaip koras susirenka į repeticijas ir tėmijau kokias dainas dainuoja, tai man atrodo, kad koras gyvuos ir yra nutaręs rengti teatrą. Daininkai lankosi į repeticijas, bet pats „Mauša" ir jo draugai prilindę prie dainininkų sako, jau jųs koras sugriuvo ir tam panašiai. Ir pats „Mauša" sako, kad darbininkų judėjimo ardytojams čia nėra dirvos. Taip, aš ir sutinku, kad tokiems gaivalams neturi but čionai vietos tarpe lietuvių.

Dabar aš noriu parašyti abelnai kas buvo ir yra veikiama New Kensingtono lietuvių, be jokių šmeižtų ir melagyščių. Pradėsiu pirmiausiai nuo A. P. L. A. 9 kuopos. Toji kuopa yra sutverta 9 metai atgal ir turi dabar 106 narius. Turi nuosavą namą vertės apie $8,000, ant kurio turi dar truputį skolos. Pinigiškas įeigas padaro kaip ir kiti kliubai. A. P. L. A. 9 kuopa yra daug kartų paaukavus įvairiems darbininkiškiems reikalams po keliolika dolerių (iš kurių darbininkai neturi nė mažiausios naudos). Taipgi buvo keli gaivalai ir pačią kuopą, arba narius nuskriaudę finansiškai.

Keletas mėnesių atgal pradėjo organizuotis SLA. kuopa, tai A. P. L. A. kuopos mėnesiniam susirinkime pakelta klausimas, ar nebutų galima kaip nors užkirst kelio tiems organizatoriams, kurie mėgina suorganizuot SLA. kuopą. Bet A. P. A. A. 9 kuopos sąmoningi nariai visai tą klausimą atmetė ir toki politikieriai nieko nepešė. Bet paslaptomis visgi darė planus, kad kaip nors suradus budus, kad butų galima užkirst kelę tvėrimui SLA. kuopos. Aš pats esu girdėjęs jųjų tokius pasikalbėjimus. Bet dabar SLA. kuopa laiko savo susirinkimus A. P. L. A. 9 kuopos svetainėje ir moka po $1.50 už kiekvieną susirinkimą.

Kuomet susitvėrė A. D. A. D. 16 kuopa, tai sumanė surengti prakalbas tikslu sutverti vaikų draugijėlę ir pamokyt vaikučius lietuvių kalbos, rašybos, dainuoti ir tt. Buvo manyta, kad bus galima iš A. P. L. A. 9 kuopos gauti svetainę veltui del to tikslo, bet „Mauša" ir jo draugai sumanė tam pasipriešinti. Suorganizavo taip jųjų pačių vadinamus „pijokus", kad kuomet kils klausimas ar duot svetainę veltui ar ne, tai įsakė tiems žmoneliams balsuot užtai, kad butų mokama už svetainę, o veltui neduot. Na ir pereina nutarimas, kad turi mokėt randą už kiekvieną susirinkimą po $1.50. Ir pasirodė, kad kol kas nėra galima vaikų draugijėlę užlaikyt, nes del pradžios nėra pinigų, o svetainės veltui nėra galima gaut. Tas darbas ir liko atidėta ant neapribuoto laiko. Bet mos progos — bus sutverta vaikų draugijėlė.

Draugai skaitytojai, nemanykit, kad aš turiu blogus tikslus ir noriu apšmeižti A. P. L. A. 9 kuopą, arba abelnai visą draugiją. Visiškai nėra pas mane to tikslo! Mano tikslas yra parodyt plačiai visuomenei kaip yra veikiama ir kas veikiama.

Linksmakojis.

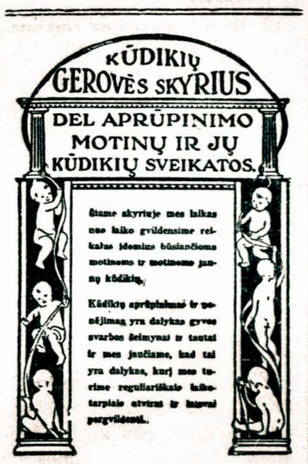

STRAIPSNIS 53.

Tinkamas suvirškinimas maisto svarbus.

Daugelis motinų su smagumu giriasi, kad jų vaikai „valgo viską". Šitos motinos nesupranta, kad vaiko viduriukai nėra ant tiek jau išsivystę, kad galėtų tinkamai virškinti bile ką. Pilvas ir virškinimo organai, kaip ir visi kiti organai ar muskulai, išsivysto laipsniškai iki pripranta prie valgių suaugusiųjų.

Joks maistas nėra naudingas jei nėra pilnai suvirškintas. Augantis vaikas gali suvalgyti valgį skirtą suaugusiam, o vienok negauti užtektinai sotumo, vien delto, kad jis tą maistą negali asimiliuoti. Svarbiausi dalis kudikių penėjimo yra tinkamas parinkimas valgių. Toki valgiai kaip šutintos pupos, virti kopustai, keiksai, blynai ir kepti valgiai užganėdina suaugusius, bet netinka vaikams.

Pienas turi buti duodamas jiems su kiekvienu valgiu, nes augantis vaikas tiek pat pieno reikalauja kiek kudikis, Parink pieną, kuris švarus ir sveikas. Eagle Brand Pienas ypatingai tinka vaikams delto, kad suteikia reikalingą sotumą augimui, ir prie to lengvai virškomas.

Borden's Eagle Pienas šiandien auklėja daugelį vaikų, kurių tėvai ir protėviai buvo išauklėti Eagle Pienu '60 ir '70 metais. Kada pasvarstai, jog Borden's yra pienas vartotas per tris gentkartes, ir kurį kasdien vartoja vis daugiau ir daugiau žmonių, tai turi buti tam priežastis. O priežastis ta, kad jis pasirodė saugus, tinkąs per tiek laiko, ir žmonės juo užsiganėdinę.

Nežiurint kur eisi šitoje šaly ar Kanadoje visur gausi Borden's Eagle Pieną šviežią ir sveiką veik kiekvienoje krautuvėje. Visais atžvilgiais tai vienatinis saugus pienas auklėti kudikius, kuomet motinos pieno nėra.

Kada prisieina jusų kudikius išauklėti į stiprius, sveikus vyrus bei moteris, niekas nėra taip svarbu pirmose dienose kaip maistas. Del tos priežasties žmonės senai metė bandinėję. Išmintingi žmonės nerizikuoja. Jei motinos pieno nėra, jie nesusirupina, bet tuoj pradeda vartoti Borden's Eagle Brand Pieną. Pasinaudok patyrimu milionų vaikų laike paskutinių trijų gentkarčių.

DYKAI! ŠITOS BRANGIOS DOVANOS UŽ LEIBELIUS **DYKAI!**

MAGNOLIA IR STAR PIENO

KIEKVIENAI šeimyninkei reikalinga pieno ir cukraus apruošiant namų reikalus. Ekonomiškos gaspadinės ir geros šeimyninkės perka tik augščiau minėtas rušis, delto, kad jos turi netik geriausį pieną ir cukrų, bet dar kiekvienas leibelis turi vertę. Šeimyninkės sutaupo leibelius ir gauna naudingų namamas dovanų, kaip čia parodoma. Mes dovanas superkame dideliais kiekiais ir todel jos yra du syk daugiau vertos negu jei pirktum pats.

YPATINGAS PASIULYMAS

Jei išrašysi šio apgarsinimo kuponą ir nuneši jį į arčiausią dovanų krautuvę, žemiau nurodytais adresais, arba prisiųsi mums, tai gausi Paveiksluotą Dovanų Katalogą ir Ypatingą Dovanų Kortą, kuri skaitysis už 10 leibelių. Bus priimama tik viena tokia korta nuo vieno pirkėjo duodančio 40 ar daugiau leibelių.

Bile musų Dovanų Krautuvė apmokės šitą kortą drauge su bile kitais leibeliais nuo šių blešinių. Jei Tamstų mieste nėra krautuvės apmokėjimui šitų leibelių ir Ypatingos Dovanų Kortos, tai prisiųsk juos mums, kartu su numeriu dovanos iš Paveiksluoto Dovanų Katalogo, ir mes ją prisiųsime Jums be iškaščių.

NEW YORK CITY, N. Y.
44 Hudson Street,
netoli Duane Street,
434 West 42nd Street,
netoli Ninth Avenue,
1427 Third Avenue,
netoli 80th Street,
61 East 125th Street,
netoli Madison Avenue,
578 Courtlandt Avenue,
netoli 150th Street, Bronx.

BROOKLYN, N. Y.
570 Atlantic Avenue,
netoli 4th Avenue,
2 Sumner Avenue,
netoli Broadway.

LONG ISLAND CITY, N. Y.
44 Jackson Avenue,
netoli 4th Street.

NEWARK, N. J.
23 Warren Street,
netoli Washington Street.

JERSEY CITY, N. J.
350 Grove Street,
netoli Newark Avenue,
584 Summit Ave.,
netoli Newark Ave.

ELIZABETH, N. J.
1115 Elizabeth Avenue,
netoli Broad Street

PATERSON, N. J.
325 Main Street,
netoli Oliver Street.

PASSAIC, N. J.
87 State Street,
netoli Washington Pl.

BAYONNE, N. J.
325 Broadway,
netoli 15th Street.

PERTH AMBOY, N. J.
289 McClellan Street,
netoli Smith Street.

PHILADELPHIA, PA.
32 West Girard Ave.,
netoli Front Street

Nuoširdžiai užkviečiame aplankyti bile krautuvę, su ar be leibelių, kad peržvelgus didelį pasirinkimą naudingų ir gražių dovanų, kurias visai dykai gaunate už leibelius. Imk nuo groserninko tik tas Borden's blešines už kurių leibelius gauni brangių dovanų.

Borden's Premium Co. Inc. 44 Hudson St.
N. Y. C. Data: Sausio 11, 1924.
Šitas kuponas turi but apmainytas į 15 dienų nuo datos ant Ypatingos Dovanų Kortos
Vardas ..... No. 12
Adresas ..... (Lithuanian)

ŽMONIŲ SVEIKATA

TRACHOMA IR JOS NUKREIPIMAS.

Šiame straipsnyje Jung. Valstijų Viešos Sveikatos Biuro viršininkas išdėsto darbą „Division of Domestic Quarantine", kuris liečia sulaikymą ir nukreipimą trachomos.

Trachoma yra užkrečiama akių liga, kuri randasi keliose valstijose. Liga yra tokia sena kaip pati istorija. Bet jos užkrečiamumas pripažintas tik dabartiniais laikais, ir tik nesenai pradėta dėti pastangų sulaikymui jos išsiplėtojimo. Nei vienas trachoma sergantis ateivis neįleistas į musų šalį. Daugelis valstijų bandė sulaikyti šitą ligą priimdami įstatymus ir patvarkymus, bet pirm priėmimo dabartinių patvarkymų ir tinkamo jų vykinimo, trachoma pasiekė net tolimas apylinkes ir ten pasilaiko per daugelį metų.

Mes nežinome koks organizmas pagimdo trachomą. Tik žinome, jog koks nors organizmas tai atlieka, nes liga užpuola visą šeimyną arba burelius žmonių, kurie drauge gyvena. Trachoma užpuola visų amžių žmones. Mes žinome apie budus, kurie perneša trachomą. Vandens ištekėjimai iš akių, kurios trachoma užkrėstos, yra pavojingi ir liga gali buti pernešta pirštais, skepetaite, abrusu ir įvairiais daiktais. Kurie tyrinėjo ligą vietose kur ji pasirodė, skaito paprastą abrusą kaipo didžiausį trachomos nešiotoją.

Nesunku pažinti trachomą. Užsikrėtęs šia liga jaučia aštrų skaudėjimą akių ir jos pasidaro karštos, tarsi kad kas įkristų į akį. Liga pamaži apima akies vokos pamušalą, palieka nelygus viršus ir greitai kraujas teka. Akies vokos pamušalo kraujagyslės išsitempia ir pasirodymas kraujagyslių rodo trachomos svarbią ypatybę. Tas pamušalas gali buti aksominis arba panašus į avietę, arba gali buti žilas, šviesus, raudonas grudelis. Nesykį pasitaiko, jog erzinimas akies obuolio nuo to grudelio pagimdo votis. Tos votys trukdo regėjimą. Kartais net apjakimas yra pasekmėmis trachomos. Žmogus gali trachoma sirgti per metus; gali atnešti daug nelaimės šeimynoms ir draugams.

Sulaikyti trachomą, pirmiausia reikia nevartoti abrusus ir panašius daiktus, kuriuos vartojo toks asmuo, kuris su ta liga susisiekia. Jeigu vaikai trachoma serga, turi buti sulaikyti nuo mokyklos ir padėti po tinkamu ir nuolatiniu gydymu. Trachoma sergančius reikia nuo visų atskirti. Vieši abrusai, vieši gėrymo stiklai ir vieši mazgojimo skudurai turėtų but išnaikinti iš kiekvienos civilizuotos šalies. Jeigu trachoma pasirodytų kokioj nors vietoj, svarbu aprupinti tai ligai gydyti klinikus. Galų gale, tie klinikai atneša daug gero, nes netik tie, kurie kenčia nuo trachomos, gauna palengvinimą, bet ir neserganti apsaugoti nuo neatsargių ligonių. Ypatingai tas svarbu neturtingose vietose.

Jung. Valstijų Viešos Sveikatos Biuro „Division of Quarantine" užsiima sulaikymu ir nukreipimu trachomos. Toje linkmėje Viešas Sveikatos Biuras veikia per daugelį metų. Pereitais metais buvo šeši ligonbučiai, kurie gydė trachomą. Tie ligonbučiai randasi Greenville, Jackson ir Pikesville, Ky., LaNoure, N. D., Russelville, Arkansas ir Morristown, Tenn.

Raportuota, jog per metus išgydyta tarp keturių ir penkių šimtų ligonių. Tas rodo, jog užkrėtimas sumažintas.

Trachomos gydymo vyriausias ligonbutis randasi Louisville, Ky. 1912 metais Viešos Sveikatos Biuras, sulig gauto prašymo iš Kentucky valstijos Sveikatos Biuro, pradėjo trachomos gydymo darbą Kentucky. Vienas Viešos Sveikatos Biuro viršininkas tyrinėjo trachomą vienoje labai užkrėstoje vietoje ir pranešė, jog reikia tik pamatyti tą ligą kalnų vietose ir pilnai suprasti trachomos baisumą ir kaip baisiai nuo tos ligos sergantieji kenčia. Čion parodyta, jog užkrėtimas baisiai pavojingas. Ši liga, jeigu neišgydyta, netik kankina sergantį per visą jo gyvenimą, bet visuomet užpuola kitus ir su laiku tampa stipresne. Baisu yra sirgti ta liga per visą gyvenimą ir aklam sulaukti senatvės, ir buti sunkenybe savo šeimynai ir draugams.

Per kantrumą ir tvirtumą ta liga gali but išnaikinta iš tarpo tų kalnų žmonių.

Jung. Valstijų Viešos Sveikatos Biuras bendrai veikia su įvairių valstijų sveikatos biurais kur tik ta liga pasirodo.

APSAUGOKITE VAIKUS LANKANČIUS MOKYKLAS.

Dr. Matthian Ninoll, New Yorko Valstijos Sveikatos viršininkas, prašo tėvų apsaugoti vaikus nuo difterijos, jiems duodant toxin-antitox ir jis paaiškina kaip ta liga sulaikyta mokyklose vartojant tą apsaugojantį budą. Tėvai tų vaikų, kurie tik pradeda lankyti mokyklą, susirupinę apie įvairias užkrečiamas ligas, tarp kurių difterija yra baisiausia.

„Pereitais metais New Yorke", sako Dr. Nicoll, „buvo suvirš 18.000 atsitikimų tos ligos ir 1.400 numirė. Daugumas mirčių buvo tarp vaikų dar neturint septintų metų. Tai yra baisus pranešimas, kuomet atsimename, jog turime, jeigu tik vartotume, saugų ir užtikrintą budą tos ligos išvengimui, kuriuo yra toxin-antitoxin.

„Kai kuriuose miestuose pavojus tos ligos kas metai mažėja, nes mokyklų viršininkai, įimant mokyklų gydytojus ir slauges, supranta svarbumą apsaugoti vaikus nuo difterijos ir, jeigu gauna tėvų leidimą, duoda toxin-antitoxin visiems vaikams, kurie lanko žemesnes klases. Tuo pačiu laiku jie bando nukreipti netik šitą ligą, bet ir kitas ligas tarp vaikų. Jeigu tėvai išvien veiktų su mokytojais, mokykla bus tokia vieta kaip ir namai — saugesnė už gatves.

„Vaikas, kuriam duota toxin-antitoxin, apsaugotas per pavojaus laiką ir kartais per visą gyvenimą. Mokykla, kurios visi vaikai taip apsaugoti, niekuomet neturi difterijos.

„Iki šiam laikui mes kreipiame domės į apsaugojimą vaikų, kurie lanko mokyklas, bet turime ir atsiminti, jog difterija lengviaus užpuola vaikus, kurie dar perjauni lankyti mokyklas ir tie vaikai miršta nuo tos ligos. Jie irgi reikalauja apsaugos kaip ir tie vaikai, kurie lanko mokyklas. Neprivalome laukti kol vaikas pradeda eiti į mokyklą, arba neprivalėtų buti laukiama kol mokyklos viršininkai prašo leidimo apsaugoti tavo vaiką. Nuvesk vaiką pas šeimynos gydytoją ir tegul jis duoda toxin-antitoxin. Tą galima atlikti kudikiui sulaukus vos šešto mėnesio. Gydytojas gali gauti toxin-antitoxin iš valstijos labaratorijos.

„Tik bendromis pastangomis sveikatos darbininkų, mokyklų viršininkų, gydytojų ir tėvų, difterija bus sulaikyta ir gal visiškai panaikinta."

F. L. Inf. Service.

SLA. SUTEIKIA PROGĄ „MANDRIEMS" TAPTI IŠMINTINGAIS.

Nėra didesnių mandruolių, kaip lietuviai; paklausk bile kurį kaip Amerika valdosi-tvarkosi — jis geriaus už tave žino; paklausk kas tai yra kapitalistas — „buožė", dar geriaus žino; paklausk apie fabrikų sutvarkimą, apie išnaudotojus ir išnaudojamus — tai brač ir galo nėra; kaip pradada aiškinti, tai tik turėk katrybės.

Po visų tųjų karštų diskusijų užduok klausimą: Iškur miestai gauna tyro, sveiko, neužteršto vandenio? Iškur miestuose gyvenančios motinos gauna pieną savo augantiems vaikams; iškur ateina tavo stubon gazas, elektra? Kaip tas viskas sutvarkyta? Tai čia musų „mandruolio" visas mandrumas ir pasibaigia.

Viskas, ką jis žino, kai išištrokšta ir nori atsigerti vandens — prieina prie sinkos ir atsukęs kraną prisileidžia puoduką vandens; tamsu jo stuboje pasidarė, tai pakėlė ranką, paspaudė guzikėlį ir stuboje šviesu. Ir šitie žmoneliai nori pasaulį tvarkyti, nori valstybę valdyti ir jos piliečius laimingais padaryti!

Vargiai rasis tokis naivus jau prablaivėjęs žmogus, kuris išdrįstų tokiam piliečiui pavesti savo gyvenimą tvarkyti. Vienok neretai pasitaiko, kad įsigriebia į gyvenimo vairą panašios rušies kapitonai. Ir tas matosi musų lietuviškame gyvenime.

Štai per trisdešimt penkis metus prakilnios sielos, tobulos sielos musų atgimimo vadai sutvėrė SLA. ir išauklėjo; tukstančius našlių ir našlaičių sušelpė, palengvino sunkiausias valandas jų gyvenimo ir dar atsargos fondan įdėjo nemažą indėlį, kad reikale panaudoti. Atsidavusiai ir pasišventusiai auklėjo-lavino tamsesnį brolį ir sesę. Vargais negalais prikalbino prisirašyti prie SLA. ir tapti nariu tos didžiulės šeimynos, kad tuomi suteikti jam prieinamesnį ir lengvesnį budą apsišviesti, prasilavinti, tai jis stvėrėsi mokyti kitus — mokyti savo mokytoją. Supratimo mažiausio neturėdamas apie mokslą, stveriasi kitą mokyti! Ar girdėta kada nors tokia naujanybė?

Štai SLA. turi išleidęs eilę pamokinančių, gražių knygų. Nemažai įdėta tiems leidiniams triuso ir turto. Vienok SLA. nariai nei patys skaito, nei kitiems pasiulo skaityti. Tai negerai! Jei mes norime apsišviesti, jei mes norime susilyginti su kitomis tautomis, mes turime visų pirma patys tas knygas perskaityti. Perskaitę paduokime kitam, ir dar paraginkime, kad perskaitytų — tada nematomai, nejaučiamai pradėsime tarp savęs tvarkytis ir bus mums visiems lengviaus gyventi.

SLA. administracija SLA. nariams puse kainos pigiau SLA. išleistas knygas atiduoda, todel pasinaudokime proga ir nusipirkime. **Dr. A. L. Graičunas.**

Trindamas su *Ruffles*
Ištrinsi Pleiskanas Lauk.

Niežti, niežti visą dieną — jus net stebitės iš kur tų pleiskanų tiek imasi! Juo daugiau jus kasote, juo daugiau pleiskanų įspuola iš jusų galvos, suteršia jusų drabužius, daro nemalonumo kiekvienam arti jus esančiam, ir vis neapsakomai niežti!

Ruffles

tai prašalins. ***Ruffles*** yra toniku galvos odai ir plaukams. ***Ruffles*** yra pleiskanų naikintojas su puikiomis pasekmėmis.

Ir tame nėra jokios paslapties. ***Ruffles*** yra sudarytas gabių ir patyrusių kemikų, kurie išdirbo formulą specialiai paskirtą sunaikinimui pleiskanų perų — ir ***Ruffles*** atlieka savo darbą.

Pamėginkit bonką! Įtrinkit truputį ***Ruffles*** į savo galvos odą kasdien apie per savaitę laiko. O komet pleiskanos jau išnyks, tuomet nuolokite kartą nuo karto ir pleiskanos jus daugiau niekuomet nekankins! Tik 65c. už bonką. Galima gauti aptiekose.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

AISOPO PASAKOS

Didelė knyga 360 puslapių, 110 paveikslų, 301 pasakų. Tinkami pamokinimai seniems, jauniems ir mažiems. Popieros apdaruose tik $1.25

„TĖVYNĖS" ADMINISTRACIJA
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

'Lietuvos Kariuomenė'

Kas iškovojo Lietuvai nepriklausomybę?
LIETUVOS KARIUOMENĖ.
Kas saugoja Lietuvos rubežius?
LIETUVOS KARIUOMENĖ.
Kas palaiko Lietuvoje tvarką?
LIETUVOS KARIUOMENĖ.

Ką reiškia „Lietuvos Kariuomenė?"

Veikalas „Lietuvos Kariuomenė" turi 100 gražių paveikslų; yra tai pirmutinis paminklas kokį pastatėme pirmutiniems Lietuvos karžygiams, aukojusiems Lietuvos Laisvei savo kraują ir gyvastį.

„LIETUVOS KARIUOMENĖ"
atrasite aiškiausius aprašymus visų tų sunkenybių, kokias pergyveno Lietuva, kurdama savo Valstybę ir organizuodama savo kariuomenę.

„LIETUVOS KARIUOMENĖ"
taip kaip veidrodis parodo musų žmonių kovą su Lietuvos laisvės priešais: Vokiečiais, Rusais, Lenkais.

„LIETUVOS KARIUOMENĖ"
didelio formato 7 x 10 colių, labai graži popiera taip, kad paveikslai patalpinti tarpe teksto daro įspudį kaip kokio brangaus albumo. Tuose paveiksluose rasi ne vieną pažįstamą sau asmenį ar tai Lietuvos veikėjų tarpe, arba tarpe Lietuvos kareivių ginančių Lietuvos Laisvę ir nepriklausomybę nuo Lietuvos priešų.

„LIETUVOS KARIUOMENĖ"
labai pigus veikalas palyginus su daugeliu kitų veikalų, su prisiuntimu kainuoja $1.50
Ta pati odos apdarais $2.50
Ta pati odos apdarais, paauksuotais kraštais $3.00

LITHUANIAN ALLIANCE OR AMERICA,
307 West 30-th Street, New York, N. Y.

TĖMYKITE!

Didelis 548 Puslapių Puikiai Paveiksluotas Veikalas Antgalvių

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje

ISTORIJA

Tai yra netik istorija didžiausios pažangos musų fraternalės organizacijos, bet tai yra beveik visų Amerikos lietuvių istorija, nes joje pakliudoma ir plačiai aprašoma musų visuomeniški santykiai išeivijoje. — Juo veikiau tą veikalą užsisakysite, tuo greičiau apsipažinsite su Amerikos lietuvių istorija.

Kaina——————— $1.50
Drutame apdare $2.00

Reikalaudami, kreipkitės į „Tėvynės" Administraciją šiuo adresu:

"TEVYNĖS" ADM.,
307 W. 30th ST., NEW YORK, N. Y.

SUSIVIENIJINO LIETUVIŲ AMERIKOJE

KNYGYNE

Galima Gauti Sekančios KNYGOS:

Amerika—Inforamcijos apie Ameriką ir tt. 1.00
Apdrauda ir Pašalpa — pusl. 32 ..... 10c.
Daktaras iš Prievartos (Komedija) ..... 20c.
Darbininkų Padėjimas Amerikoje 35 pusl. 10c.
Kas iš Kur Pareina? ..... 20c.
Kaip Gyvena: Latviai, Suomiai, Anglai .. 20c.
Kelionė į Šidlavą — pusl. 48 ..... 15c.
Konradas Velenrodas — pusl. 24 ..... 15c.
Kražių Skerdynės ir Jos pasekmės ..... 15c.
Lietuvių Tautos Klausimas Europos Karės Metu pusl. 102 ..... 35c.
Lietuviška Chrestomatija — pusl. 180 .. 40c.
Liudvikas Pasteris — pusl. 48 ..... 20c.
Nuo Degtinės — pusl. 19 ..... 10c.
Petras Žemaitis — pusl. 69 ..... 20c.
Perspėjimas apie Šventą Tikėjimą—pusl. 63 10c
Ruožai iš SLA. Istorijos — pusl. 35 .....10c.
SLA. Istorija (1896-1915) $1.50; audimo apdarais 2.00
Susiprato — 64 pusl. ..... 20c.

Viršminėtas knygeles SLA. nariai gauna už pusę kainos.

SEKANČIOS KNYGOS PARSIDUODA UŽ PILNĄ KAINĄ:

Graži Mageliona — Melodrama 4-rių aktų 50c.
Kunigas Macochas — 4-rių aktų tragedija .. 35c.
Aisopo Pasakos — pusl. 364 ..... $1.25
Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje—pusl. 258 1.00
Paskaitos iš Bijologijos ir Bakterijologijos — pusl. 172 ..... 50c.
Žmogaus Pareigos — pusl. 245 ..... 1.00
Žodynas lietuviškai-angliškos ir angliškai lietuviškos kalbų. Sutaisė A. Lalis. Pusl. 1,274. Kaina $10.00
Lyties mokslas. Parašė A. J. Karalius, M. D. Pusl. 394. Kaina 3.50

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street
NEW YORK, N. Y.

VIETINĖS ŽINIOS

Lietuvos Studentų Prakalbos Pavyko.

Gruodžio 30 d. vakare, kun. S. Remeikos parapijos salėje, Brooklyne, įvyko pirmos Lietuvos Universiteto studentų atstovų prakalbos, kurias parengė laikinai susidaręs maršruto rengimui komitetas. Kalbėjo svečiai studentai: K. Marčiulionis ir V. Banaitis.

Įžangiamąją ir užbaigiamą kalbas pasakė kun. Milukas. Daugiausiai kalbėjo p. Marčiulionis, aiškindamas Lietuvių Studentų Tauninkų Korporacijos „Neo-Lithuania" tikslus ir užsibriežtą darbą — pastatymą lietuviams studentams bendrabučio Kaune ir tuo tikslu kreipėsi į amerikiečius prašydamas paramos tam svarbiam darbui baigti.

Pertraukoje buvo rinktos aukos, kurių surinkta $55.05. Tarpe daugiausiai aukavusių tenka pažymėti šie asmenys: K. Kairys — 10 dol.; J. O. Širvydas, K. Širvydienė, J. Ginkus, P. Kyrius — po 5 dol. Kiti aukojo po 2 ir 1 dol. ir mažiau. Apart to, tenka pastebėti ir tas faktas, kad tik atvykusiems studentams Amerikon jie atsilankė pas Dr. A. Bacevičių, Elizabeth, N. J., kuris pirmiausiai paaukojo tam tikslui 50 dol.

Pertraukoje ir ant pabaigos p. V. Banaitis paskambino keletą dainelių ant kanklių, kurias atsivežė iš Lietuvos. Skambinimas padarė malonaus įspudžio į klausytojus. Pirm to p. Banaitis papasakojo trumpą istoriją apie lietuvių kankles, kurios net ligi šių dienų yra užsilikę Lietuvoje nuo stameldystės laikų.

Ant galo dar kalbėjo p. Marčiulionis apie Klaipėdos Kraštą, kurio atvadavime ir jis pats su kitais studentais dalyvavo. Abudu svečiai labai simpatingai publikos buvo sutikti, nes jie yra jauni, linksmi, energingi ir suteikianti klausytojams smagų upą. Publikos nedaug buvo susirinkusios, nes mažai buvo išgarsinta ir didelis lietus lijo.

Koresp.

Operetės Draugija Rengiasi Prie Koncerto.

Brooklyno lietuvių Operetės Draugija rengiasi prie savo svarbaus koncerto, kuris yra rengiamas penkių metų sukaktuvių paminėjimui nuo Operetės Draugijos įsikurimo. Per tą laiką Operetė daug žymaus darbo atliko muzikos ir muzikalių vaidinimų srityje ne tik Brooklyne, bet net ir visoje apylinkėje.

Šio koncerto programas bus žymus ir visiškai naujas; dainuos naujas, dar Brooklyno publikai negirdėtas, dainas, tarpe kurių pirmą vietą užima iškilminga Stasio Šimkaus kompozicija „Nugrimzdęs Varpas". Iš solistų yra pasamdyti du svetimtaučiai: danas vyras ir vokietė moteris, apie kuriuos bus pranešta vėliaus.

Šitas jubilėjinis koncertas įvyks sekmadieny, vasario 24 d., Academy of Music salėje, kertė Lafayette St. ir Flatbush Ave., Central Brooklyne. Šita salė yra puiki ir labai paranki koncertams, kurioje lietuviai dar tik pirmu kartu pasirodys. Šioje salėje amerikonai rengia koncertus net žymiems daininkams ir muzikams. Taipgi į šią salę labai paranku iš visur privažiuoti. Todel Brooklyno ir apylinkių lietuviai rengkitės į šį nepaprastai svarbų ir puikų koncertą.

Rengėjų Draugas.

Rengiama Iškilmingos Prakalbos.

A. L. A. Sandaros 1 kuopa rengia iškilmingas prakalbas paminėjimui 10-ties metų jubilėjaus nuo savo įsikurimo. Prakalbos įvyks sausio 15 d., Y. M. C. A. salėje, 179 Marcy Ave., kertė So. 9-th St., Brooklyne, prasidės 8 val. vakare.

Šiose prakalbose kalbės Amerikos lietuviams gerai žinomi žymųs kalbėtojai: J. V. Liutas, Sandaros prezidentas ir J. O. Širvydas, „Vienybės" redaktorius. Taipgi kalbės ir kiti kalbėtojai. Todel kviečiame vietos ir apylinkės lietuvius atsilankyti į šias prakalbas kuoskaitlingiausiai, nes netankiai pasitaiko progos tokius svarbius susirinkimus lankyti. Išgirsite daug naujų dalykų.

Rengėjai.

Telefono Veikimas New Yorke.

Sulig New Yorko telefonų kompanijos oficialio pranešimo, pereitais 1923 metais New Yorko mieste įdėta 100,000 naujų telefono aparatų. Dabar New Yorke viso yra 1,175,000 telefono aparatų ir 129 sujungimo centralinės stotys. Kiekvieną dieną telefono šaukimų esti apie 5,875,000. Vadinasi, beveik kiekvienam New Yorko gyventojui išpuola po vieną šaukimą kasdien.

Severos Gyduoles užlaiko šeimynos sveikatą.

Užkimimas

ir kosulys turi buti sustabdyti umai, kad prašalinti svarbus susikrovimus ligų. Imti

Severa's Cough Balsam

dėl atliuosavimo skreplių. Užlaikykite po ranka ypatingai žiemą.

Kaina 25 ir 50c.

Klauskite pas aptiekoriaus.

Severos Kalendorius 1924

metams yra pridėtas visur aptiekoriams dovanai, arba rašyk tiesiog pas mus.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

SAKO JIS PRANEŠA VISUS SVEIKATOS TAISYTOJUS.

Čia stiprumas ir viekas tiems, kurie yra silpni.

Tik pasiskaityk ką p. Clyde Stanley, iš Oneida, Tenn., sako apie tą dalyką: „Nuga-Tone duoda stebėtinas sekmes po trumpo laiko vartojimo. Jis yra saugus ir ištikimas, suteikia stiprumą ir grynumą visoms kuno dalims. Jis yra geriausias už visus sveikatos taisytojus. Aš labai patariu jį visiems, kurių sveikata yra nupuolusi." Nuga-Tone turi duoti stebėtinas sekmes, nes jis yra sudarytas iš aštuonių vertingų sveikatą, stiprumą ir gyvastį teikiančių sudėtinių. Šitie vaistai, kuriuos vartoja medikų profesija visam pasauly, padaro gausų, raudoną kraują, stiprius, tvirtus nervus ir sveikus vyrus ir moteris. Pamėgink jį pats ir įsitikink. Vienam pilnam mėnesiui gydytis tik $1.00. Nuga-Tone'ą pardavinėja visi geresnieji aptiekininkai pozitingai garantuodami, kad suteiks pilną patenkinimą, arba pinigai bus sugrąžinti (garantiją rasi prie kiekvienos bonkelės), arba tiesiog pasiųs apmokėtu paštu National Laboratory, 1038 S. Wabash Ave., Chicago, pasiuntus jiems $1.00.

GERIAU DABAR, NEGU VĖLIAU RUPINTIS SAVO SVEIKATA!

Išsirašyk „GYDYTOJĄ," paveikslų sveikatos žurnalą. Prenumerata: Amerikoje $1.00. Kitose šalyse $1.50 metams. Vienas numeris 15c.

„GYDYTOJAS,"
4454 So. Western, Ave.,
CHICAGO, ILL.

TAI YRA BAISU!

KAIP GALI KESTI TAIP IAURIUS SKAUSMUS SANARIUOSE

MEŠKOS BALSAMAS
(Bear Balsam)

Tuojaus prašalins visus dieglius ir SKAUSMUS SANARIUOSE, kaip tik pradėsi vartoti tą visų linimentų karalių-Meškos Balsamą.

Jeigu negausi tuos vaistus pas vietinį aptiekorių arba pardavėją, prisiųsk man 25c ir 5c už pasiuntimą, ir aš tuojaus išsiųsime buteliuką Balsamo.

The CENTRAL DRUG STORE, Ltd.,
24 E Centre St., Shenandoah, Pa

Biznieriai Garsinkitės „TĖVYNĖJE".

UNITED AMERICAN LINES (HARRIMAN LINE) JOINT SERVICE WITH HAMBURG AMERICAN LINE

TIESIAUSIA KELIONĖ LIETUVON

Sąvaitiniai išplaukimai ant mūsų puikiausių laivų Garlaiviai "Resolute", "Reliance", "Albert Ballin" ir "Deutschland", veža I, II ir III klesų keliauninkus, "Cleveland", "Hansa", "Thuringia" ir "Westphalia" su atskiromis kajutomis ir III klesa. Smagi kelionė ir mandagus patarnavimas.

United American Lines,
39 Broadway, New York,
arba pas vietos agentus.

NEW YORK-HAMBURG

Stebuklingas Kalendoriškas LAIKRODĖLIS

Kuris parodo valandas, minutas, dienas, savaites, kuris mėnesis, mėnesio dieną ir permainas. Tai yra kas stebėtino ir toks laikrodėlis turėt yra didelis parankumas visam amžiui. Lukštai to laikrodėlio yra gražus ir labai tvirti, 7 akmenų, mechanizmas geriausio plieno ir nikelio, laiką laiko gerai ir gvarantuotas ant 20 metų. Kiekvienam, kas tik pamato tas laikrodėlis patinka. Vertas užsimerkus $15.00, o mes parduosime fabrikos kaina už $9.45 ir priedų duodam, kuris perka laikrodėlį, mašinėlę drukavot laiškus (typewriter), kuri yra graži ir tvirta. Turi visas raides, numerius ir visus ženklus ir ant jos kožnas gali drukavoti, kaip ant brangios mašinos. Ji parsiduoda po $5.00 ir brangiau, o pas mus gauna DYKAI, kas perka laikrodėlį. Užtikrinam kiekvienam užganėdinimą arba grąžinam pinigus. Prisiųsk 25c. rankpinigių, o kitus užmokėsi kada viską atneš į jusų namus. Adresas:

PRACTICAL SALES COMPANY,
1219 NORTH IRVING AVE., Dept. 304, CHICAGO, ILL.

DIRVA

Mokslo, Literaturos ir Politikos Savaitraštis

Išeina Penktadieniais, 8 puslapių, didelio formato, visuomenės laikraštis.

Prenumerata metams $2.00
Lietuvon metams $3.00

Pusei metų pusė kainos.

„DIRVA"
3348 Superior Ave., Cleveland Ohio.

„Dirvos" Agentura Siunčia Pinigus į Lietuvą ir Partraukia Gimines į Ameriką.

DOVANA $10,000

Sandara belaukdama savo Dešimtmetinio Jubilėjaus, kuris bus sausio 14, 1924, kad jį tinkamai paminėjus, skiria amerikiečiams lietuviams dovaną $10.000 vertės knygų. Knygos yra padalintos į tris kompletus; kiekvienas kompletas vertas $2.00. Tad kuris iki sausio 14 d., 1924 metų, užsiprenumeruos „Sandarą", prisiųsdamas $2.50, tas gaus vieną kompletą knygų vertės $2.00 dovanai, kaipo Jubilėjinę dovaną. Tad pasinaudokite šia puikia proga, nes tokios retai kada pasitaiko. „Sandara" Lietuvon kainuoja $3.00. Už užprenumeravimą taipgi duosime dovaną.

SANDARA,
327 E Street, So. Boston, Mass.

SIŲSKIT PER
NAUJIENAS
PINIGUS LIETUVON

To prašo Lietuvos žmonės ir taip pataria Lietuvos bankai

NAUJIENOS
1739 S. Halsted St.
Chicago Ill.

Gėrėkis Pain-Expellerio Trynimu

Nelauk ligi to, kuomet jau busi priverstas atsigulti. Po sunkiam dienos darbui, savo rankom, kojom ir pečiam suteik palengvinimą!

Žmogus, kuris dirba su savo muskulais, negali buti serganėiu. Pamėgink it Pain-Expelleriu išsitrinti skaudamas vietas.

Išvengkite skaudamų pečių ir diegiančių sąnarių. Pain-Expelleris palaiko sveikus žmones geroje padėtyje!

35c. ir 70c. už bonka aptiekose.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St., Brooklyn, N.Y.

Kudikiai mėgsta jį!
Jie net prašo daugiaus!

Bet kuomet jie yra labai jauni ir dar negali kalbėti, tuomet jų akys kalba už juos—tik pastebėkit kaip jie užsidega džiaugsmu, kuomet motina paima bonką

BAMBINO

Įreg. S. V. Pat. Biure.

Pastebėkit jų pastangas nuryti šitą skaniausį vidurių palaisvotoją, kokis tik kuomet nors buvo padarytas. Ir jis yra lengviausis, vienok veikia pasekmingiausiai! Motinos—jųs nežinote to smagumo jausti malonumą, pasitikėjimą ir užsiganėdinimą, jei jųs nenaudojate BAMBINO, kuomet kudikis pasidaro neramiu, suerzintu, piktu—tai yra tikri ženklai vidurių užkietėjimo. Miegok šiąnakt ramiai, nes su auštančiu rytu kudikis vėla bus linksmas kai visuomet. BAMBINO atliks savo darbą ir atliks gerai!

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

I LIETUVĄ

Išpirkite laivakortes savo giminėms. Kompanijos ofise Kaune atydžiai prižiuromi visi pasažieriai.

WHITE STAR

N. Y., Cherbourgą, Southamptoną: Išplaukimai kas Subata. Milžiniški laivai Majestic, Olympic. Greitas susisiekimas su Baltijos uostais.

AMERICAN LINE Bendras
WHITE STAR LINE Patarnavimas

N. Y., Plymouthą, Southamptoną, Cherbourgą ir Hamburgą: Reguliariški išplaukimai. Puikus, dideli, greiti laivai. Greitas susisiekimas su Baltijos uostais.

RED STAR LINE

N. Y., Plymouthą, Cherbourgą ir Antverpą: Nuolatiniai išplaukimai. Mėgiamoji linija. Nauji laivai Belgenland, Zeeland ir Gothland (3-čia kliasa). Uždaryti, privatiški kambariai. Geras maistas ir visoki smagumai. Kreipkitės prie vietinio agento arba PASSENGER DEPARTMENT. No. 1 Broadway, New York, N. Y.

PINIGAI

Persiunčiame pinigus į Lietuvą ir visas dalis svieto, saugiai ir greitai.

LAIVAKORTĖS

Parduodame laivakortes ant visų linijų. Padarome pašportus. Patinkame keleivius ant visų New Yorko stočių. Prirengiame viską, kas kelionėje yra reikalinga. Visuose reikaluose kreipkitės pas:

AMBRAZIEJUS & DANIELIUS,
168 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Tel. Greenpoint 5975. (SLA. nariai).

SERGANČIOS MOTERYS

Jusų Atydai.

Dr. Gedvylos gyduolės sugrąžino į sveikatą šimtus nusilpnėjusių moterų, kurios buvo nelaimingos iš priežasties tulų moteriškų ligų.

Moterų Tonikas — Sustiprina kraują, nervus ir visą moters sistemą ir reguliuoja jojo veikimą. Kaina $1.00

Antiseptikon — Sveikatos milteliai pasimazgojimui, reikalingi kožnai vedusei moterei. Kaina ..... 50c.

Gyvatšaknės Elixirius — Stebuklingas vaistas nuo Reumatizmo, Sausgelių ir užsisenėjusio šalčio del vyrų ir moterų. Kaina $1.00

Žolinis Linimentas — Geras trynimas nuo visokių skausmų. Kaina ..... 50c.

Visi vaistai prisiunčiami per paštą po aplaikymui money order. Musų aptiekoje užlaikoma didelė įvairenybė gyduolių, lietuviškų žolių ir perfumų. Tikra Lietuviška Trejenka — 50c. pakelis.

GOODWILL DRUG CO.,
12015 Jos. Campau Ave., Detroit, Mich.

PADIDINTA PATANKINTA

VIENYBĖ

Nuo pirmos dienos Sausio metams kainuoja tik $4.00, į Lietuvą — $5.00.

Į „Vienybę" rašo pasižymėję veikėjai iš visų pasaulio kraštų, ypatingai Lietuvos studentija, taipgi veikėjai iš centrų kaip Paryžius, Londonas ir Berlinas. „Vienybėje" telpa straipsnių, juokų, poezijų, sveikatos dalykų, moterų skyrius ir žinios.

„Vienybė" geriausia dovana į Lietuvą.

VIENYBĖ,
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

DABAR UŽSIRAŠYK
"AMERIKOS LIETUVĮ"

Amerikos Lietuvis, sąvaitinis laikraštis ramiu pasiskaitymų, naudingų moksliškų straipsnelių ir svarbiausių žinių, yra naudingas kiekvienam lietuvini. Kas jį užsirašys lapkričio ar sekančio gruodžio mėnesio bėgyje, gaus gražių dovanų knygomis ir gražų sieninį kalendorių. Užsirašykit dabar, o turėsite naudingą laikraštį.

Reikalaujam agentų užrašinėt Amerikos Lietuvį, parduvinėti knygas ir gražias laiškam popieras.

Laiškus ir pinigus siųsdami adresuokit taip:

"AMERIKOS LIETUVIS"
15 MILLBURY ST., WORCESTER, MASS.

PROTO MILŽINAI
KURIE ĮSIGYJA MOKSLĄ NAMIE
KNYGAS BESKAITYDAMI

Daugybė geriausių knygų: gamtos ir socialių mokslų, istorijos, sveikatos, kalbos-rašybos, apysakų-pasakų-romanų, eilių-dainų-deklamacijų, etc., yra sukrautos MARGERIO GNYGYNE. — Tik mes duodam TIKRĄ BARGENĄ, nes parduodam knygas už PUSĘ KAINOS. — Čia pažyminė tik nekurias knygas, nes kitas rasite musų katalioge.— Teisių Vadovas ir Patarėjas; 141 pus., audeklo apd., kitų kaina $2, musų kaina $1. — Kišeninis Lietuviškai-angliškas ir Angliškai-lietuviškas Žodynėlis; 160 pus., audeklo apd., kitų kaina $1.25, musų kaina 65c. — Aritmetikos Lekcijos; 22 lekcijos, kaina $3. Dar negimė toks asilas-žmogus, kuris net ir iš šitų lekcijų aritmetikos neišmoktų. — Lietuvių Kalbos Gramatikos Lekcijos; 5 didelės lekcijos, kaina $1. Net patys didžiausi mulkiai iš šitų lekcijų gramatiką išmoksta. — Anglų Kalbos Lekcijos; 14 lekcijų, kaina $2. Tai butų gėda visai lietuvių tautai, jeigu atsirastų toks vėpla-lietuvis, kuris net ir iš šitų lekcijų anglų kalbos neišmoktų. — Lyties Mokslas; tai knyga, be kurios šiuose baisaus ištvirkimo laikuose niekas apsieiti negali; 418 pus., audeklo apd., kitų kaina $7, musų kaina $3.50. — Pajauta; nesvietiškai įdomus romanas; 468 pus., audeklo apd., kitų kaina $2, musų kaina $1. — Meilė ir Dailė; vienintėlis lietuvių kalboje meilės rankvedis; 207 pus., audeklo apd., kitų kaina $2, musų kaina $1. — Ben-Hur; baisiai puiki apysaka; 472 pus., audeklo apd., kitų kaina $2, musų kaina $1. — Portugalų Minyškos Meiliški Laiškai; 169 pus., audeklo apd., kitų kaina $1.50, musų kaina 75c. — Vienuolyno Slaptybės; 128 pus., audeklo apd., kitų kaina $2, musų kaina $1. — Velnio Bažnyčia; 128 pus., audeklo apd., kitų kaina $1.50, musų kaina $75c. — Meilės Laipsniai Jų Išsivystyme; 216 pus., audeklo apd., kitų kaina $1.50, musų kaina 75c. — Istorija Suvienytų Valstijų; 364 pus., audeklo apd., kitų kaina $2.25, musų kaina $1.15. — Istorija Abelna; 498 pus., audeklo apd., kitų kaina $2.75, musų kaina $1 50. — Gamtos Istorija; 209 pus., audeklo apd., kitų kaina $1.50, musų kaina 75c. — Prisiuntimo kaštus pilnai apmokam. — Knygų kataliogą visiems dykai prisiunčiame. — Pinigus siųskit money order'iais arba bumaškomis registructam laiške. Siunčiam ir per C.O.D.

MARGERIO KNYGYNAS
2023 Saint Paul Ave., Chicago, Ill.